

MAGYAR LAP

* 3 lei

 ROMANIA
 LEU-POSTA
 Taxa postală plătită
 aprobată de Dir. Gen. P. P. 1934.

 Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
 HUNGARIA
 Díszter 1-
 BUDAPEST

 Főszerkesztő:
 dr Paál Árpád

 KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
 V. évfolyam, 281 (1427) szám * Péntek, 1936 december 11

 Főmunkatárs:
 dr Gyárfás Elemér

VIII. Eduárd angol király lemondott a trónról

Elutazik Angliából.

Öccse, a yorki herceg lesz VI. György néven a király

Londonból jelentik: Szerdán délután Cannes felől olyan hírek érkeztek, melyekből azt a következtetést kezdte a közönség levonni, hogy a király trónonmaradásáról szóló előző napi kedvező értesülések időelőttiiek voltak. Az alsóház ülésén Baldwin miniszterelnökhez Atlee őrnagy fölöttette a már szokásossá váló kérdést, hogy akar-e nyilatkozni. A miniszterelnök azt felelte, reméli, hogy csütörtökön nyilatkozhatik.

Az azonban már az alsóházban is megnyilvánult az a hangulat, hogy fojtónak tartják a nagy bizonytalanságot.

Eduárd király a szerdai nap folyamán nem hagyta el a Belvedere-kastélyt. A yorki herceg meglátogatta és két és félóra-hosszat tanácskozott vele. A yorki herceggel érintkezett Simon belügyminiszterrel, aki viszont később órákhosszat tanácskozott Baldwin mi-

niszterelnökkel. Edward király titkárával, hercegségének főügyészével és főtárnokmesterével szintén tárgyalt Simon belügyminiszter.

A VÉGSŐ KIFEJLŐDÉS.

Londonból jelentik: Az angol alkotmányváltás elérkezett végső kifejlődéséhez. Szerdán délután a király házassági ügyében újabb minisztertanácsot tartottak. A minisztertanácsban Baldwin ismertette a király elhatározását, aki véglegesen úgy döntött, hogy trónjáról lemond és elhagyja Angliát.

A király még szerdán aláírta a lemondó nyilatkozatot, melyet az alsóház csütörtök délutáni ülésén terjesztenek elő.

A király lemondó nyilatkozata a parlament előtt. A parlament pénteken tesz esküt az új királynak

Londonból jelentik: Az angol főváros szokásos mindennapi élete csütörtök reggel teljesen megváltozott. A közönség a teljes lázasság állapotát mutatja. Csütörtökön délután olvassa fel Baldwin miniszterelnök az alsóház előtt VIII. Eduárd lemondó nyilatkozatát s az ehhez fűződő kormányjelentést. A jelentés javaslatot tesz, hogy a király lemondásával előállott helyzetben a parlament milyen intézkedéseket tegyen.

VIII. Eduárd helyét a yorki herceg veszi át, aki VI. György néven fog uralkodni. Terv szerint pénteken, vagy szombaton fog fel esküdni az alsóház az új királynak, kinek utódait is elismerik törvényes trónörökösnek.

A májusra tervezett koronázási ünnepségeket zavartalanul megtartják. Persze meglesz az a lényeges eltérés, hogy VIII. Eduárd helyett VI. Györgyöt fogják Anglia királyává koronázni.

Hír szerint Eduárd király még csütörtökön elhagyta Londont. A Daily Mail cannesi tudósítója szerint a Rivierára előkelő vendéget várnak, aki repülőgépen fog érkezni. A lap tudósítója valószínűnek tartja, hogy az érkező vendég Eduárd lesz.

Ugyancsak a Daily Mail közli azt a hírt is, hogy Eduárd lemondása után két grófság jövedelmét fogja kapni. Azonkívül magánvagyonát is megtartja.

A Daily Express szerint a kormány kábelleviratban tájékoztatta a gyarmatok kormá-

nyait a király lemondásáról. Azonkívül Baldwin az ellenzéki képviselőknek is részletesen beszámolt a helyzetről s azokról a rendszabályokról, amiket a király lemondása után életbe akar léptetni.

De Valera, az szabadállam elnöke összehívta a képviselőházat.

A SAJTÓ ÉS AZ EGYHÁZAK.

Londonból jelentik: A csütörtök reggeli londoni lapok a legmélyebb sajnálattal írják a király biztos lemondásáról. Együttal azonban kiemelik, hogy az alkotmányváltást csupán így lehetett megoldani.

Itt említjük meg, hogy lapunk keddi számában az egyházak hangulatáról is hoztunk közléseket a VIII. Eduárd házassági terve tekintetében. Egyik közlés arról szólt, hogy a katolikus egyháznak kedvező a felfogása s ennek a „The Tablet” nevű egyházi közlöny is kifejezést adott. Félreértések elkerülése végett meg kell jegyeznünk, hogy nem a római katolikus, hanem az anglo-katolikus egyház álláspontjáról van szó; annak a hivatalos közlönye a „The Tablet”. Az anglo-katolikusok az anglikán egyház legkonzervatívabb csoportját alkotják, de a pápa fenntartóságát el nem ismerik, s éppen a házasság szentségi jellege tekintetében felfogásuk a római katolikus felfogástól eltérő. Ez az eltérés tette lehetővé, hogy ők a király házassági tervében a nő előbbi házasságkötésének az akadályát nem látták.

Háttér a legújabb népszövetségi tanácsülés mögött

Most csütörtökön a spanyolországi népfrent-kormány kérésére a genfi Népszövetség tanácsa rendkívüli ülésre gyűlt össze. A népfrent-kormány azt tette tárgyává, hogy Olaszország és Németország megvonta tőle a diplomáciai elismerést és a Franco tábornok vezetése alatti nemzeti kormányt ismerte el Spanyolország állami hatalma kifejezőjeként. Az államközi helyzet ezzel kétségtelenül lényegesen megváltozott Spanyolország irányában, mert az olasz és német államok egymagukban is jelentős tényezői a nemzetközi állapotoknak. Másfelől e két állam nyomán más államoknak is hasonló állásfoglalása várható. A genfi Népszövetségben képviselt államok is már úgy tekinthetők, hogy megoszottak a Spanyolország fölötti jogos államhatalom kérdése tekintetében.

A spanyol népfrentkormány ilyen körülmények között elsősorú érdeke, hogy alatta a diplomáciai talaj szét ne váljék teljesen, s ő el ne nyelődjék a nemzetközi jogon kívüli helyzet enyészetébe. Egyrészt tehát ennek a diplomáciai összeroskadásnak az eltávolítása, vagy legalább is késleltetése okából történt a genfi diplomáciai központhoz való menekvés. Másrészt a kommunista világpolitika sugalmazása is dolgozott benne, hogy a genfi Népszövetséget is belevonja a spanyolországi nemzetközi harc mind nagyobbá tételébe. A komintern 1935-ik évi nagygyűlésén kidolgozott világforradalmi tervek szerint már akkor kimondották, hogy Európa nyugatán Spanyolországban kell megvetniük a lábukat. Evégett úgy határoztak, hogy a baloldali polgári pártokat is úgynevezett népfrentokba kell beszédtíteni, s ezek segítségével kormányzashoz jutni, aztán így fölülről behozni a vörös uralmat.

Spanyolországban ez a taktika szinte sikerült. Csak éppen az volt a népfrent motorjaként dolgozó vörös túlakarás hibája, hogy idő előtt levetette álarcát és a templomgyújtogatókkal, emberölésekkel, s egyéb rémuralmi módszerekkel hirtelen elárulta a maga kizárólagosságra törekvését. Mikor már magában a rendőrségben is a hivatalos hatalom burkolata alá olyan terrorcsapatok furakodtak be, melyek nyíltan gyilkosokként léptek föl, — akkor a spanyol nemzeti szemlemben föltámadt a védekező életösztön. Maga az ország hadserege állott élére a nemzeti mozgalomnak, mely a rémuralmi iszonyatosságokkal szembe szállott, s megkezdte az ország fölszabadítását ettől a sátáni ráterhelődéstől.

Az ország kétharmadrésze a nemzeti mozgalom lelkes és önfeláldozó előhaladásával föl is szabadult. És ha csak a spanyol belső rosszakaratok legyőzéséről lett volna szó, a nemzeti mozgalom már régen végzett volna ezekkel, s az egész ország fölszabadultán állhatna és megkezdhetné a maga megújulását, belső hiányosságainak a kiépülését, s az egymáson ütött sebek meggyógyítását. Már régen az alkotó, új nemzeti és vallásos közszellem uralkodna ottan, s az pótolná ki a századok tunyaságai miatt előállott mulasztásokat, az folytatná egy tette kész ifju nemzedék népszerűségének kivirulását. Már minden a rend és a belső megkülönböztetés felé haladna.

De akkor mi lenne az 1935-ik évi kommunista világgyűlés határozatából, mely Spanyolországból nyugateurópai támpontot akart

csinálni a világyűlölet rendszerének? Ez a kérdés gyűlt föl azokban, akik az emberek elégedetlenségéből a világot nem kigyógyítani akarják, hanem teljesen felforgatni. S ez a romboló szellem tengereken, levegőben és szárazföldön megindította a maga segítő csapatait, fegyvereit és hadieszközeit, hogy megállítsa diadalmas útjában a spanyol nemzeti mozgalmat. Most már nem is spanyol erők állanak e nemzeti mozgalommal szemben, hanem nemzetközi vörös csapatok, azoknak a parancsnokai, politikusai és diplomatai rendelkeznek Spanyolországnak vörös kézben maradt egyharmadrésze fölött. Rendelkeznek az egykori népfrent-kormány címén, holott annak a népfrent-kormányának is már minden választott emberét elűzték, vagy fogságban tartják. Így teljesen hamissá vált a jogcím, melynek alapján magukat Spanyolország „törvényes” kormányának híresztelik, s a velük szemben küzdőket pedig „fölkélok”-nek.

Ez a hamis jogcímű hatalom hívatta össze most Genfben a Népszövetséget. Alakilag spanyol kormány, lényegileg a vörös kommunista világszövetségnek az a kirendeltsége, mely Spanyolország fölszabadítatlan részébe betolakodott. A Népszövetség összehívásával is ilyen további betolakodást akar végbeinni, de most már nemcsak egy polgári uralom államába, hanem az államok egész összességébe, az általuk nagy kinnal és gonddal létesített nemzetközi békeintézménybe. A kigondolás pokoli szellemességgel. A Népszövetségben Olaszországot és Németországot bevádolják, mint a spanyol „törvényes” kormány ellen támadókat. Mivel a „törvényes” kormány jellegét a vörösek alakilag csakugyan vitathatják a maguk részére, ezzel a vitát az illető két nagy állam ellen a Népszövetségbe is beleviszik. A vitából további kiéleződések állnak elő a két állam és a Népszövetség olyan vezető hatalmai között, amelynek Anglia és Franciaország.

Minden jó világerő arra törekszik, hogy a német, olasz, angol és francia államok között a nagy megértés létrejöhessen, s ebből a nyugat-európai szilárd együttesből a nyugodtság további kisugárzása álljon elő először Európában, azután Európából a világ minden tájára. De akkor mi lenne az 1935-iki világfelforgató kommunista tervből? Annak megvalósításához előfeltételként kell a világ nyugtalansága. Nos, ennek a fölkavarását akarta a Népszövetség tanácsülésének mostani összehívása. Az összehívók arra számítanak, hogy összevarhatják így az említett négy nagy állam egymásközi békétárgyalásait, melyek szerint a Földközi-tengeren, részint a nyugati határok biztosításában, részint a levegő feletti uralomban akarnak megnyugtató, végleges megállapodásokat létrehozni.

Ezek az érdekek, illetve ezek veszélyeztetése áll a mostani népszövetségi ülés mögött.

A magányos ember

Irtai Ijjas Antal

Amint az újságok hírül hozták, kastélyának kertjében temették el: magányos sir egy magányos élet után s a sirt, ahol elhantolták, mindössze nyolc ember vette körül, — ime, ez volt Sir Bazil Zaharoff temetése, a fegyvergyárosé, néptelen és kísértetiesen hangtalan, miután hosszú-hosszú évek teltek el azzal a mennydörgéssel, amely az ő ágyainak és puskáinak csövéből szállt fel, a mennydörgéssel, amely végigömlött egész Európán, a mennydörgéssel, amely visszhangzott minden kontinenseken, a mennydörgéssel, amely kilövésre vár ott is, ahol egyelőre csak néma ágyúk csövében pihen. Ennek emléke lobogta körül koporsóját, amelyet hirtelen temettek el, riadtan, szégyenkezve és szemérmesen. S csak nyolc ember volt a kísérete!

Az első pillanatban különösnek hatott ez a sírhely: temető helyett egy magányos kastélykert, de azután rájön az ember, hogy Bazil Zaharoffnak és eltemetőinek igazán van: vajjon miféle közösség sirkertje fogadta volna be őt, miféle temető? Az Alpoktól az Északi Tengerig kettős, megszakítottan sorban nyulának a katonatemetők, sorakoznak

Nagyérdekességű bűnügyi tárgyalás egy svájci politikai gyilkosság fölött

Hogyan ölte meg Frankfurter nevű diák a svájci németek vezérét, Gustlov Vilmost?

Bernből jelentik: Churban, a graubündeni kanton székvárosában nagy érdeklődés mellett ma kezdték meg annak a nagyszabású gyilkossági bűnpernek a tárgyalását, melynek Frankfurter Dávid, egy svájci főiskolai hallgató a vádlottja, aki tudvaleg a svájci német nemzeti-szocialisták vezérét, Gustlov Vilmost meggyilkolta. A törvényszék nagy tárgyalóterme zsufolásig megtelt közönséggel, amelynek sorában rengeteg újságíró tartózkodik, miután minden nagyobb németországi lap elküldötte tudósítóját. Mint ismeretes, már előre is megállapítást nyert, hogy a gyilkos diákot nem ítélik halálra buntettéért, mert ebben a kantonban a halálos ítélet ismeretlen.

A tárgyalás megnyitása után az elnök első sorban a vádlott személyi adatait állapítja meg. Eszerint Frankfurter 1909-ben született, jugoszláv állampolgár és atyja rabbi volt. Orvostani hallgató és tanulmányait előbb Németországban kezdte meg, majd Svájcban folytatta. Az orvosi vizsgálat megállapította róla, hogy gyógyíthatatlan csontbetegségben szenved, de szellemileg teljesen ép és szabad elhatározását betegsége semmilyen sem befolyásolhatja. A vádirat szerint

Frankfurter előre megfontolt szándékkal ölte meg Gustlov Vilmost.

A gyilkosság február 4-én történt. A vádirat hosszasan fejtegeti az előre megfontolt szándék bizonyítékait. Frankfurter hosszabb időn keresztül szenvedélyesen figyelte a németországi zsidóellenes intézkedéseket, valósággal üldözési mániába esett és ebben a lelki állapotban határozta el, hogy megöli Hitleret, Göringet, vagy Göbbelst.

Amikor azonban meggyőződött arról, hogy terve keresztülvihetetlen, kiszemelte Gustlovot, Hitlerék svájci helytartóját, akit könnyebben elérhetett. Elment a Gustlovék lakására, hol magát Gustlovét kérte meg segélykérés ürügyével, hogy férjét a dolgozó szobából a látogató szobába athívja. Gustlovné gyanútlanul közölte férjével a segélykérést s ő maga hívta férjét, hogy írásbeli munkáját félbeszakítva, személyesen tárgyaljon a fiatal emberrel. Gustlov a felesége kérésére azonnal kijött, s szintén gyanútlanul közeledett Frankfurter felé, ki aztán köszönés helyett közvetlen közelből többször belelőtt a nemzetiszocialista főtisztviselőbe. Gustlov kiszenvetett.

A gyilkos a vizsgálat során elmondotta, hogy előzőleg betegsége miatt öngyilkossági tervekkel foglalkozott. Ilyen lelkiállapotban határozta el Gustlov megölését és úgy gondolta, hogy tettének elkövetése után önmaga ellen fordítja a fegyverét. A gyilkosság elkövetése után azonban már nem volt ereje, hogy az öngyilkosságot végrehajtsa.

A tárgyalás egyetlen tanuja maga a főmágnavádó, Gustlov Vilmos özvegye, aki Grimm németországi tanárral, Reichstag képviselővel jelent meg a tárgyaláson.

A vádirat ismertetése után a főügyész elmondotta vádbeszédét. Közölte, hogy a vizsgálati megállapítások szerint Frankfurter a gyilkosság előtt 4–5 héttel már megvásárolta revolverét és azzal állandóan gyakorlatozott. A bűntettet Davosban követte el és úgy gondolta, hogy mingyárt, Davosba való megérkezése után meglesi és meggyilkolja Gustlovot. De érkezése szombatra esett és ezért elhalasztotta a gyilkosság elkövetését keddre, mert ez a nap zsidó felfogás szerint, szerencsés nap. Végül az ügyész indítványt tett, hogy mondja ki a bíróság Frankfurteret büntetésnek és ítélje el 18 évi fegyházra, egyuttal fossa meg állampolgársági jogaitól és örökre tiltsa ki Svájc területéről.

A tárgyalást az esti órákban berekesztették.

Erre a könyvre várt On!

A meghüléses betegségek megelőzése

A CSECSEMŐKORTÓL AZ AGGKORIG.

Irtai dr. Müller Vilmos, kir. tanácsos, főorvos. Ezen időszere és rendkívül fontos könyv tartalomjegyzékéből:

Van-e meghülés?
Hogyan védekezzünk a meghülés ellen?
Hogyan védjük meg csecsemőinket és kis-
gyermekünket a meghülés ellen?
Hogyan védjük meg magunkat felnőtt
korban a meghülés ellen?
Mi is történik testünkben, ha meghülünk?
És ha mégis meghülünk, mit csináljunk?
A meghüléses betegségek elleni óvintézkedések az aggkorban.

A „meghüléses betegségek” különösen lerontják a szervezet ellenállóképességét! Mindenkinek saját érdekében a legsürgősebben olvassa el e rendkívül fontos és nagy művet!

Ara 45 leí és portó.

Kapható KIADÓHIVATALUNKBAN.

másutt is, millió és millió halottal, akiket az ő puskagolyói, gránátjai, srappelljei, bombái ölték meg s nincs Európában egyetlen temető, ahol ezeknek a halottaknak ne feküdnének hozzátartozóik. Elárult apák, anyák, özvegyek, testvérek és fiak. Titokzatos, keserű és félelmetes volt ez a szemérem, amely Sir Bazil Zaharoffot és azokat, akik eltemették, visszatartotta attól, hogy ezek közé temessék.

Amit sokáig nem értettek meg életében, most megértették halála után. Megértették elvonultságát és magányát, amely már több mint félszázad óta áthatolhatatlan falként övezte őt. A halál és a rombolás áradtak hideg kezéből s arca érzéketlen volt, míg egy tröszt gyárai gyártották éjjel-nappal a halált. Azt mondják, hogy nemzetközi konfliktusok kitöréséért, feszült diplomáciai helyzetek felidézéséért, egyszóval háborúval fenyegető és fegyverek beszerzését sürgető alkalmakért milliókat költött, lapvállalatokat és ágenseket pénzelt. Ez hozzátartozott piacához, a halálgyár félelmetes szakmájához. És azt is mondják, hogy halála előtt minden feljegyzését megsemmisítette.

Azt nem tudjuk, hogy hányban született s tulajdonképpen azt sem, hol született és ki volt. Mondják, hogy konstantinápolyi görög; azt is mondják, hogy délországi zsidó

családból származik. Nem tudni, milyen utakon került a karrier útjaira s miután évtizedeket töltött fegyvergyári nemzetközi trösztök szervezésével és a számukra való „piac”-biztosításban, milliókat szerzett, egymaga is nagyhatalom volt, rejtélyes, kiszámíthatatlan, komor, gögös és felelőtlen nagyhatalom. Nem volt egyetlen ember sem, aki mögéje tudott volna nézni a közönyös arevonásoknak, aki tudta volna, micsoda titkok vannak a szikár férfi szívében, mik az örömei és bánatai, mik azok az erők, amelyek azzá tették, ami. Komor volt, változatlan és szigorú, szinte már csak személytelen elv, mint élő valóság. Amit csinált, az üzlet volt; ő — s benne a kapitalizmus szelleme — ragaszkodott ahhoz, hogy az üzlet üzlet, még ha milliók halálával jár. De van benne valami megrendítő, hogy az emberi lélek erkölcsi érzéseit nem lehet megtagadni: a szereptől, amit elvállalt, magányos lett, eltávolodott az emberektől, azoktól: közte és az egész emberiség között akora lett a szakadék, hogy még a multját sem lehet felderíteni. A magányos ember magával vitte magányos titkait a magányos sírba és jobb ez így: ne akadjon senki, aki megérti és ne akadjon kor, amely megkísérelhetné komor, beteg és rémületes szennye mögött egyéniséget megérteni!

Kozma Miklós magyar belügyminiszter hivatalos látogatásra Berlinbe érkezett

Berlinből jelentik: Kozma Miklós magyar belügyminiszter csütörtökön reggel félkilenc után megérkezett a német fővárosba. A magyar minisztert ünnepélyesen fogadták a pályaudvaron s tiszteletére diszszázadot vezéreltek ki.

A csütörtök reggeli német lapok meleg hangu cikkeiben üdvözlik a magyar vendéget. Kozma Miklós miniszter több napig marad a német fővárosban és több vezető politikussal tárgyalást fog folytatni.

Hodzsa csehszlovák miniszterelnök bejelentette, hogy Szlovákiának és Ruszinszónak önkormányzatot fognak adni

Szólott a középeurópai gazdasági együttműködésről is

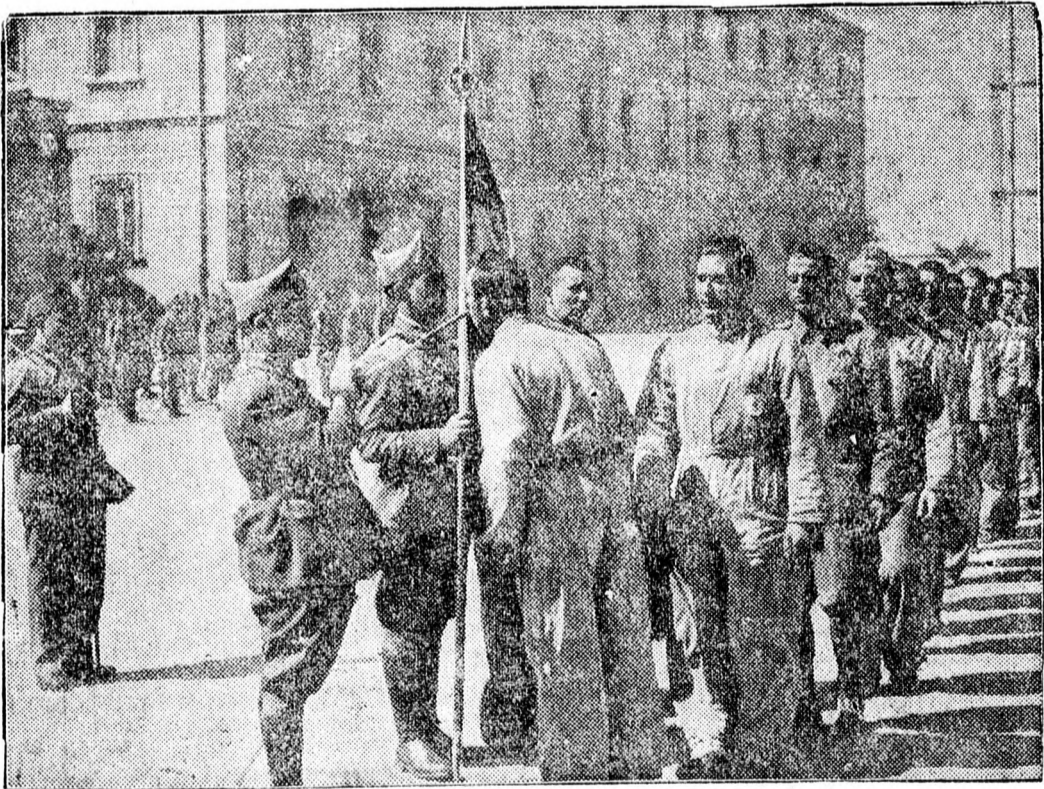
Prágából jelentik: Hodzsa miniszterelnök a szenátus költségvetési bizottsága előtt a kormány belügyi politikájáról részletekbe menő ismertetést adott. Különösen a kormány az azt a szándékát fejezte ki többszörösen, hogy minél hamarabb igen nagymérvű közigazgatási decentralizációt fognak megvalósítani. Szlovákiában az ottani kormányzó működését megszüntetik és Szlovákia önkormányzatát megvalósítják, azonkívül a kárpátaljai rutének önkormányzati kérdését is meg fogják oldani.

Hodzsa miniszterelnök azután a csehszlovákiai októberi pénzaláértékelésről is szólott, s azt mondotta, hogy Csehszlovákia ezzel belépett Európa új kereskedelmi politikája rendszerébe. Csehszlovákia kész arra, hogy elhárítson minden akadályt, mely a nemzetközi forgalom útjában áll, de ennek előfeltétele, hogy a többi európai államok is hasonlóan járjanak el Csehszlovákiával szemben.

Hodzsa miniszterelnök ezután a középeurópai államok közgazdasági együttműködéséről beszélt. Azt mondotta, hogy bár ezt az együttműködést az utóbbi időkben bizonyos politikai vonatkozású tények megzavarták, mégis magának az együttműködésnek az előkészítése a kisanant keretében már végbe ment.

Belgrádból jelentik: A Vreme című hivatalos lap azzal a látogatással foglalkozik, melyet éppen most tesz Belgrádban Bastid francia keereskedelmi miniszter. Emlékeztet a lap Delbos francia külügyminiszter legutóbbi beszédére, melyben a francia kormány azt igéri, hogy meg fogja sokszorozni és javítani Franciaország és a kisanant között a nemzetközi forgalmat. Ezekre a kijelentésekre gyorsan jöttek a megerősítő tények, mert Bastid miniszter éppen azért jelenik meg Belgrádban, hogy Jugoszlávia és Franciaország között nagyfontosságú egyezményt kössön.

A francia—jugoszláv kereskedelmi egyezmény megkötése alkalmából hivatalos közleményt is adtak ki, amely hangoztatja, hogy az egyezmény a két ország között óriási forgalmat fog kifejleszteni. Jugoszlávia gabona- és kukorica készleteket fog küldeni Franciaországba s a fizetési feltételek is olyanok lesznek, amelyek az átutalásokat és a pénzforgalmat rendkívül megkönnyítik. Bastid francia miniszter, a francia kormány melegegdsét fejezte ki, hogy a belgrádi kormány kívánalmait a legszélesebb mértékben kielégílhette.

Tömegesen jelentkeznek a nemzeti csapatokba a spanyol férfiak.

Hogy a nemzeti csapatoknak segítségére siessenek Madrid ostrománál — nap mint nap tömegesen jelentkeznek a spanyol férfiak a Franco tábornok hadseregébe való felvételre. Képünk azt a jelenetet mutatja, amikor Salamanca főterén a hadbavonult újoncok eskütételképpen megsókolják a nemzetiek vörös arany színű lobogóját.

Eredeti közlemény.

Az első üveg Gastro D. után meggyógyultnak érzem magam

és szívből köszönöm, hogy módomban van megismertetni a szenvedőkkel azt a gyógyszert, amellyel visszakaphatják egészségüket és életkedvüket. Teljes tisztelettel: Tóth Stefan, Szt. Paul judetul Arad u. p. Sofronia.

A köszönő levelek százait kapjuk az ország minden részéből, melyekben lelkesedéssel számolnak be a Gastro D. hatásáról, amely oly gyorsan gyógyít gyomor- és bélbajokat, valamint epe-, vese- és májbetegségeket.

Gastro D. kapható az ország összes gyógyszer-táráiban és drogériáiban, vagy postán megrendelhető 130 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, București, Calea Victoriei 124.

Az olasz-angol Földközi-tengeri megegyezés tárgyalásai eredménytelennel biztatnak

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” diplomáciai levelezője azt közli, hogy az olasz-angol földközi-tengeri megegyezés tárgyalásai igen jó úton haladnak. Angol és olasz részről egyaránt hangoztatják, hogy meg vannak a földközi-tengeri béke előfeltételei. Beavatottak szerint nemsokára megszüntetik az addisz-abebai angol követséget, illetőleg konzulátusát alakítják át. Az egyiptomi angol hatóságok arról tettek jelentést, hogy Abessziának semmilyen városában, vagy semmiféle vidékén nincsen abesszin kormány. Rómában Cianó gróf külügyminiszter újból tanácskozott az angol nagykövettel s a tanácskozásnak tárgya a földközi-tengeri egyezmény ügye, amely az olasz külügyminisztérium köréből kapott értesülések szerint is komolyan jó úton halad.

A Cagero-Grosz panama törvényszéki főtárgyalása

Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék előtt igen nagy érdeklődés mellett kezdődött meg a Cagero panama főtárgyalása. A formalitások befejezése és a vádirat felolvasása után Grosz Jenő kihallgatására került a sor. Arra a kérdésre, hogy volt-e már büntetve, Grosz Jenő kijelenti, hogy 17 éves korában egy ízben 10 ezer lei pénzbírságra ítélték, de azóta ártatlannak érzi magát.

— Most 46 éves vagyok — folytatta vallomását — és az a vád ellenem, hogy hamisítottam. Az igazság az, hogy: nem hamisítottam és nem akartam megkárosítani egyetlen leiel sem az államot. El kell mondjam először, hogy mi is az a „Blacul Importatorilor”. Ez egy részvénytársaság volt, amelynek az ország legnagyobb iparosai és vállalkozói voltak a tagjai. A részvénytársaság azért alakult meg, hogy importügyleteket bonyolítson le. Ennek az érdekében a Banca Nationala és az iparügyi miniszter jóváhagyásával első ízben egy 680 millió leies kompenzációs export-import-ügylet lebonyolítására adott engedélyt. Másodszor egy 400 millió leies engedélyt kaptunk. Harmadszor egy 250 millió leies engedélyt. És az import-blokk bizalmi embere voltam, ez volt az egész szerepem és semmi más. Nekem kellett ügyelni az egyes vállalkozók érdekeire. Néhányan a vállalkozók közül engem bíztak meg, hogy a szükséges devizákat én vásárooljam meg, természetesen az előzetes engedély alapján. „Blok” maga soha sem exportált és nem voltak direkt kapcsolatai a Banca Nationalával. Én valójában csak közvetítő voltam az importörök és exportörök között és sohasem dolgoztam a magam számlájára. Mindig csak a máséra!

Az elnök itt a tárgyalást felfüggeszti.

Katolikus magyarok élete Bucurestiben

Harmincezer katolikus magyar él a fővárosban, akik semmivel sem támogatják egyházukat. — A katolikus magyar összetartás és szervezkedés szükségessége

Bucuresti, december hó.

Nehezen indult az őszi évadban a bucurestii magyar katolikusok társadalmi munkája. Az okok között, amelyek az első nekirőlés után ezt a kis visszaesést előidézték, kétségkívül szerepel az a körülmény is, hogy a szerzetes-lelkész, aki a bucurestii katolikus magyar mozgalmat megindította és ma is vezeti, nem szentelheti minden idejét és egész munkáerejét a bucurestii magyar katolikusok megszervezésének, egyesületeik irányításának. Különböző zárdákban kell lelkészi munkát végeznie, magyar nyelvet tanít az érseki teológián, lelkigyakorlatokat tart a fővárosban és a vidéken, idegen ajkú betegek látogat, mindent azokkal a kötelezettségeivel kapcsolatban, amelyek bucurestii megélhetését biztosítják, úgyhogy valóban emberfeletti munkájából a magyarság részére alig marad valami.

Ezzel szemben azzal szoktak érvelni egyesek, hogy a bucurestii magyarság tartsa el maga a lelkészt. De ennek a felfogásnak sok nagyon helytálló ellenérve van. Bucurestii katolikus magyarsága el tudna tartani nemcsak egy papot. De előbb anyagi lehetőséget kellene nyújtani egy szervező lelkésznek arra, hogy legalább egy esztendeig minden más kötelezettségtől függetlenül tisztán a magyar tömegek számbavételének, megszervezésének szentelje idejét. Ugy, ahogy ez a protestáns magyar felekezeteknél vagy a német katolikusoknál is van. *Bucurestiben legalább harmincezer katolikus magyar él, aki semmiféle egyházi adót vagy katolikus egyesületi tagdíjat nem fizet.* Bármilyen nagy feladat is ennek a németek területileg szétszórt, de lelkileg is meglehetősen zilált tömegnek egy nyájba tömörítése, — ugyancsak a magyar protestáns és a német katolikus példák után ítélve, — mégsem látszik ez keresztülvihetőnek s az sem éppen a lehetetlenséggel határos, hogy valamilyen másutt is jól bevált rendszerrel Bucurestii harmincezer katolikus magyarja annyi egyházi adót és tagdíjat adjon össze, amennyi egy magyar pap létfalapjának a biztosításához szükséges.

A helyzet azonban sajnos az, hogy a bucurestii katolikus életben a magyar jelleg meghagyása, kidomborítása, érvényesítése nagy idegenkedést vált ki a főváros katolikus vezető köreiben, s emiatt rendkívüli károkat szenved a magyarsággal a katolicizmus is. Eddig Cisar érsek a bucurestii magyar katolikus mozgalom megindulásakor ismételtlen biztosította a nála tisztelgő magyar vezetőembereket a magyar katolikusok iránti jóakaratról, s az új pápai nuncius megérkezésekor szükségesnek érezte hangsúlyozni: „A Szentatya képviselője ő mindenki számára egyformán”. De ennek ellenére éppen a mindnyájunk számára egyformán érkezett pápai követ ünnepélyes üdvözlésénél történt meg az, hogy csak a magyarok nem üdvözölhették Krisztus földi helytartójának követét a többiekkel: németekkel, románokkal, olaszokkal és franciákkal egykorban, velük egyformán, vagyis saját anyanyelvükön, mert a rendezőség érthetetlen módon törölte az ünnepélyes üdvözlés műsorából a meleg köszöntésre felkészült magyar férfiszövetségi elnök beszédét.

Az a megsejyenyülést és megdöbbenést, amit ezzel kapcsolatban a bucurestii magyarok éreztek, nem lehet leírni. Voltak, akik annyira megbántva érezték magukat magyarságukban, hogy kijelentették: ha ilyesmi is lehetséges, akkor nem tudnak tovább tevékeny részt venni a katolikus magyar összetartásban.

Egy kultuszminisztériumi magasrangú hivatalnokkal beszélünk a nuncius üdvözlésére rendezett ünnepély után, s megkérdeztük tőle: — *Lehetségesnek-e tartja-e, hogy a román hatóságok vagy a kormány túlzott szigora, tapintatlansága miatt kellett nekünk, magyaroknak ez örvendetes alkalommal is ilyen mellőzést elszenvednünk?*

Azt felelte:

— *En csak mint magánember voltam itt, de hihetetlennek gondolom, hogy hatósági vagy kormányintézkedésre történt volna ez...*

Inkább talán a rendezőség volt túlságosan féltékeny.

Ez tényleg valószínűbbnek látszik. De ilyen féltékenységekkel mérhetetlen pusztítást vihettek véghez az illetékesek éppen azokban a lelkékben, amelyekben pedig a katolicizmus mindent átfogó és mindenféle egyformán sugárzó szeretet-érzést, forró hithűségét s erőteljes öntudatát kellene ápolniok... Sőt a kommunizmus ellen folytatott küzdelemben a nemzeti érzést is.

Másrészt, — az előbb említett esettel szemben kellemes ellentmondásként, — a magyar katolikus mozgalom tapasztalhatta az utóbbi időben az érsekség jóakarátát Bucurestiben. A férfiliga és nőszövetség ugyanis egyesületi céljaira szép helyiséget kapott az érsekség tulajdonát képező „Tomis” nevű épületben. Amióta a Szent László társaság bucurestii épületeit elvették, ezzel a kis teremmel jutottak a bucurestii katolikus magyarok első ízben céljaiknak megfelelő otthon birtokába. A nőszövetség és férfiliga egyesült erővel be is rendezte az ötven-hatvan ember befogadására alkalmas kis termet, amelyben meg is indult már a magyar katolikus közművelődési, jótékonyági és hitbuzgalmi tevékenység. A férfiliga és a nőszövetség minden héten köri estélyt és közművelődési előadást fog itt tartani. Az előadás-

sorozatot *Blaskó Pál*, a férfiliga elnöke nyitotta meg tartalmas és magas színvonalú előadásával, amely a magyarországi kereszténység kezdeteiről szólt. A második előadást dr. *Thierry Ákos* tartotta „A dogma” címen, ugyancsak nagy érdeklődés mellett.

Egyidejűleg a nagyobb szabású összejövetelek rendezése is megkezdődött. A katolikus férfiliga *Guza Voda* városrészi tagozata sikerült kultúrdélután rendezett a *Tomis* nagytermében, amelynek kimagasló pontja *Bucurestian József* előadása volt a spanyolországi állapotokról s kevéssel ezután a férfiliga újonnan alakult dalárdája műsorral egybekötött táncmulatságot rendezett, amelyen a férfi énekkar *Gerstmann Béla* karmester vezénylete mellett elismerésre méltóan szerepelt. Szavakat és magán énekszámokat hallottunk ezen a műsoros esten, amelyek fejlett műkedvelői érzékről és sok szorgalomról tettek tanubizonyosságot. S volt a műsornak egy száma, egy tenorszólo, amely különösen meghatott bennünket, nem is annyira az énekeljesítmény, mint a szereplő személyének életkörülményei miatt.

Egy sátmari kárpitós munkás énekelte ezt a számot, aki tavaly télen lerongyolódva, éhesen, betegesen, gyalog érkezett Ardealból Bucurestibe, — az én lakásom előtt is didergett retentő havas esőben, munkát keresve, — de egy esztendei kitartás, munka és józanság úgy rendbehozta, hogy most már fekete ruhába öltözve, a rendezéle színvonalra emlékedettséggel ismérveivel külsején, elégedetten és öntudatosan szerepelt a műsoros táncestély pódiumán. A katolikus magyar összetartás, az egyesületi szervezkedés szükségességének is megmondokoztató bizonyítéka ez. Ime: Bucurestibe jön egy ismeretlen, szegény transzylvániai fiatal munkáember s ha nem akar, nem vész el az idegenajkú főváros emberrengetegében, hanem magyar társasági kapcsolatokat, magyar közművelődési munkában való részvételre alkalmat talál saját hitfelekezetének társadalmi mozgalmában.

Jávör Béla.

Maniu végleges visszavonulását kívánja a nemzeti parasztpárt többsége?

Kormányképessége érdekében újabb tevékenységbe kezdett a nemzeti parasztpárt

Bucurestiből jelentik: Azok a hírek, melyek legutóbb a fővárosi sajtóban közeli belpolitikai rendszerváltozásról terjedtek el, úgy látszik, kezdenek komolyabb formát ölteni. Legalább is az egyes pártok máris előkészületeket tesznek arra az eshetőségre, ha a belpolitikai válság valóban nyílttá válnék. A mozgolódást a kis pártok kezdték, melyek azt szeretnék elérni, hogy kormányválság idején rájuk terelődjen az uralkodó figyelmek. A kis pártok nemzeti koalíciót tervezgetnek, amely kiküszöbölne a mai nehéz időkben a szorosan vett pártpolitikai uralmat s ehelyett a nemzeti feladatok közös összefogás útján való szolgálatát tűznék ki céljául.

De nem marad tétlen a nemzeti parasztpárt sem, hanem számbaveszi azokat a nehézségeket, melyek kormányutódlásának útjában állanak.

A lapok értesülése szerint a párt fontos elhatározások előtt áll. A párt összehívott gyűléseit elhalasztották. Így a központi bizottság üléseit, amelyet csütörtökön kellett volna megtartani, december 17-re halasztották. Elhalasztották a parlamenti csoport értekezletét

is, határidő nélkül és a nemzeti parasztpárti egyetemi tanárok értekezlete is halasztást szenved, amennyiben csak a jövőhét csütörtökén tartják meg.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy a párt vezetői között elvi megállapodás jött létre, amelynek értelmében nem halogatják tovább azokban az ügyekben sem a döntést, amelyek a párt kormányutódlását veszélyeztetik.

Ez a döntésre váró ügy a Maniu-ügy, amelynek rendezésével kívánja a párt biztosítani a párt kormányképességét a legfelsőbb fórumok előtt. A mostani mozgalom célja a Maniu-ügy végleges rendezése, hogy a párt újból minden akadályt elhárítsanak.

Kiszivárgott hírek szerint a párt többsége azt kívánja, hogy *Maniu véglegesen vonuljon vissza a tényleges politizálástól és ezáltal elgördüljön az a legnagyobb akadály, ami eddig a nemzeti parasztpárt kormányképességének útjában állott.*

Mihalache, Popoviciu Mihály és Madgearu ma tanácskoznak és leszögezik álláspontjukat a rendkívül fontos kérdésben. *Döntésre minden bizonnyal már a közeli napokban sor kerül.*

TANÁCSKOZNAK A LIBERÁLISOK

Bucurestiből jelentik: Tegnap az ardealii liberális szenátorok és képviselők értekezletet tartottak, amelyen *Pop Valér, Lepedatu* és dr. *Lobonju* szólaltak fel. Az értekezleten az ardealii liberális párt aktuális problémáit tárgyalták meg. Az értekezleten felvetett javaslatokat *Pop Valér* minisztertanács elé viszi, hogy még karácsony előtt megtörténjenek az intézkedések az ardealii párt szervezetek kívánásait illetően

Élet — regény.

Hét ős, egy tavasz

Élet asszony-élet, hét ős, küzdelmes élet mutatja be az irónő: **NAGY MÉDA**, finom megfigyeléssel és sok közvetlenséggel, egy fiatal lány napsugaras boldog élet-történetének kapcsán.

Ára 35 lejt és portó.

Megrendelhető könyvesboltjainknál.

A spanyol népfrontkormány kérésére rendkívüli ülészsakra gyűjt össze a genfi Népszövetség tanácsa

Alokszerőségekre zsugorítják össze a tanácsülést. A nagyhatalmak külügyminiszterei távo maradnak

Genfből jelentik: Csütörtökön délután kezdődik a Népszövetség rendkívüli tanácsülése, melyet a spanyol népfront-kormány kérésére hívtak össze. Az eddigi látszatok szerint az ülés nagyon rövid ideig fog tartani.

Az angol válság is közbejött, hogy Anglia külügyminisztere ne foglalkozhassék behatároltban ennek a genfi gyűlésnek az előkészületeivel. Maga Eden külügyminiszter nem is jelenik meg a tanácsülésen. Az angol küldöttséget lord Cranborne külügyi államtitkár fogja vezetni. Ilyen körülmények között valószínű, hogy Franciaország külügyminisztere, Delbos se vesz részt az ülésen. Olaszország korábbi álláspontjából folyólag marad távol a tanácsüléstől, holott a spanyol vörös kormány éppen ellene és Németország ellen emelt panaszt a Franco-kormány elismerése miatt.

Minthogy így a vitába vonható országok főszereplői mind hiányozni fognak, ennél fogva számítani lehet rá, hogy a spanyol panasz sugalmazója, Litvinov orosz külügyminiszter se fog az ülésen résztvenni.

A Népszövetség főtitkári hivatalában az ülés lefolyását akként látják előre, hogy a spanyol panasz fölötti vita csak a szigoruan szükséges keretek között fog lefolyni. Delvayo, a spanyol népfront-kormány fogja megindokolni az ülés összehívására vonatkozó kérelmet, erre a tanács egyes tagjának rövid nyilatkozatai következnek, s ezek után az ügy részére előadót jelölnek ki és a tanácsülést az ő jelentése megtételéig elhalasztják. Előadóul Svédország képviselőjét kéri föl.

A LONDONI BENEMAVATKOZÁSI BIZOTTSÁG MUNKÁJÁT NEM AKARJÁK ZAVARNI

Párizsból jelentik: A Havas-ügynökség közli, hogy a csütörtökön kezdődő genfi népszövetségi tanácsülésről a nagyhatalmak külügyminiszterei mind hiányozni fognak.

A *Petit Parisien* írja: Eden egészen biztos távolmaradása s Litvinov szintén biztosra vehető távolléte sokat elvesz a népszövetségi tanácsülés érdekességéből, melyre egyébként számítani lehetett volna. Ilyen körülmények között az se biztos, hogy Delbos Genfben elutazik. Másrészt Itália is kijelentette, hogy egyetlen képviselőt se fog küldeni a mostani tanácsülésre s így az ülésen kívüli magánbeszélgetések is elmaradnak, melyek máskor olyan nagyfotosságúak szoktak lenni. Ennél fogva csak arra fognak szorítkozni, hogy az ügynek előadót válasszanak, aki a jövő ülészakig az ese-

mények fejlődését figyelemmel kíséri. Esetleg egy jogászokból álló bizottságot is kiküldenek, amely a spanyol ügyekbe való beavatkozások felől mond majd nemzetközi jogi szempontból véleményét.

Az *Oeuvre* írja, hogy a párizsi és londoni kormányok megegyeztek a mostani népszövetségi ülés jelentéktelenné tételében. Nem akarják megengedni, hogy a spanyol népfront-kormány a Népszövetséget a maga ügyeibe erősebben bevonja. Ez t. i. ürügyül szolgálja Olaszországnak is, Németországnak is, hogy otthagyja a benemavatkozási bizottságot, aminek a fenntartását azonban az angol és francia kormány végzetesnek szükségesnek tartja.

ABESSZINIÁT, MINT ELTÜNT ÁLLAMOT TÖRLIK A NÉPSZÖVETSÉGBŐL

Londonból jelentik: Az angol-olasz kiegyezést most már befejezettek lehet tekinteni. A kiegyezés teljesén rendezi a két ország között eddig függőben volt kérdéseket, így a földközi-tengeri kérdést és az abessziniai olasz hódítások elismerését.

Pokolgépek Sztalin szovjetdiktátor ellen

Az állami titkos rendőrség vezető-tisztviselői is merénylőgyanusak

Párizsból jelentik: A *Matin* moszkvai tudósítója arról számol be, hogy az orosz szovjetszövetség moszkvai kongresszusán merényletet akartak elkövetni Sztalin ellen. A nagyszabású merénylőtervet az hiúsította meg, hogy az egyik középületben elhelyezett pokolgép időelőtt robbant s ennek következtében a középület leégett. A vizsgálat során megállapították, hogy a tüzet pokolgép robbanása idézte elő, mire lázasan nyomozni kezdtek az összes középületekben. A nyomozások során a moszkvai opera épületében is, — ahol a szovjetek kongresszusát kellett volna tartani — időreállított pokolgépet találtak.

A szovjet titkosrendőrsége számtalan embert letartóztatott. Egyes hírek szerint azonban maga a titkosrendőrség, a hírhedt GPU sem tiszta ebben a dologban, s ez intézmény vezető-tisztviselői közül is többen vannak a letartóztatottak között.

Párizsból jelentik: A spanyol nemzeti csapatok főhadiszállásáról. Salamancából érke-

Anglia ugyan kifejezetten nem ismeri el a hódítások jogosságát, de hozzájárul ahhoz, hogy Abessziniát, mint nem létező államot töröljék a Népszövetség tagállamainak sorából.

NÉPSZAVAZÁS TERVE A SPANYOL KÉRDÉSBEN

Párizsból jelentik: A francia lapok szerint Anglia és Franciaország legutóbbi közös lépése alkalmas arra, hogy a spanyol háborút megoldja.

Az *Excelsior* szerint a Szentatya karácsonyra felhívást bocsát ki a béke megőrzésére a jóakaratu emberekhez.

Németország, Olaszország és Portugália a benemavatkozási bizottság december 4-iki felhívására még nem válaszolt. A válaszára mindhárom gondolkozási időt kértek. A repülőgépek és hajók spanyolországi érkezésének ellenőrzési módjáról van szó az említett felhívásban.

A francia lapok tervezetet közölnek, mely szerint egyes politikai és társadalmi körök a spanyol kérdést megoldani szeretnék. A terv a következő:

1. Megegyezés jönne létre az európai hatalmak között, amelynek értelmében egyik hatalom sem avatkozhatik bele a spanyol ügyekbe.

2. A Spanyolországban küzdő felek fegyverszünetet kötnek.

3. Népszavazást tartanak Spanyolországban.

A megegyezésre most a legalkalmasabb az idő — mondják a lapok, — mert most a két ellenfél körülbelül egyenlő erősen áll szemben egymással.

zett jelentések szerint Franco tábornok 40 ezer főnyi hadsereggel általános támadást akar indítani Madrid végleges birtokbavételére. Az ostromló sereg kiegészítésére Marokkóból lázasan folynak a csapatzállítások. Franco tábornok reméli, hogy

ezzel a sereggel teljesen körül tudja keríteni Madridot s még tudja akadályozni a vörösek utánpótlását.

A 40 ezer főnyi hadsereget a Madridtól északra keletre elterülő hegyvidéken összpontosítja majd Franco tábornok.

Igy most már kétségtelen, hogy Madrid sorsa meg van pecsételve és a nemzetiek által való birtokbavétele már csak igen rövid idő kérdése.

Rómából jelentik: Az olasz lapok jelentése szerint a nemzeti hajók spanyol vizeken elfogtak hét szovjetgőzöst, melyek fegyvert és lőszeret akartak szállítani a vöröseknél. Az egyik szovjethajó angol lobbóalatt futott.

ANGLIA ÉS FRANCIAORSZÁG KOMOLYAN AKARJA ÉRTELMEZNI A SEMLEGESSÉGET.

Londonból jelentik: Az angol külügyi hivatal közleményt adott k. A közlemény szerint Anglia és Franciaország kormányai eszmecserét folytattak a spanyol belháborúról és annak az európai békét veszélyeztető jellegéről. December 4-én felhívást bocsátott a két állam külügyi bizottsága Németországhoz, Olaszországhoz, Portugáliához és a Szovjethez, melyben kéri ezeket az államokat,

komolyan jelentsék ki, hogy szigoruan tartózkodnak minden eljárástól, mely a spanyol ügyekbe való beavatkozásra vezetne, azonkívül utasítsák a semlegeségi bizottságba küldendő képviselőket a legerélyesebb állásfoglalásra.

kísérjek nagyobb figyelemmel az idegen országokban folyó önkéntes toborzásokat. Ezt azonban a bizottság azóta is elmulasztja.

Ennek az állásfoglalásnak az lenne az eredménye, hogy a spanyoloknak egyetlen állás se nyújtana segítséget.

Micsoda szakáll

Akasakában gyűltek össze a japán birodalom „nagyszakállú vénjei”, hogy megállapítsák kié a leghosszabb szakáll a cseresznyevirág hazájában. Képünkön a győztes látható, akinek a szakállja közel 4 méter hosszú.

ANTONIO STRADIVARI

Cremona, december hó.

A halhatatlan hegedűk csodálatos városában, Cremonában, a jövő évben ünnepi keretek között fogják dicsőíteni Stradivari emlékét halálának kétszázadik évfordulója alkalmából. Ez a kétszáz év, a XVII. századbeli olasz városok furcsán fojtó levegője elegendő volt ahhoz, hogy egy egyszerű polgárt, aki bár mesterségének művésze volt, a legendák csodás tűz babonás meséivel burkolja körül. Ez a cremonai ünneplés azt a célt tűzte ki maga elé, hogy szerte-foszlassa a sok tévhitet és Stradivari csupán művészetének tisztító lángja mellett álljon a világ előtt, mentesen minden sallangtól és cifraságtól. Az Ember és a Művész legyen az, akit megismer a világ.

Mikor a hegedűk királyáról van szó, nem érdektelen megemlíteni az alattvalókat és az egyenrangúakat sem és néhány névvel körülhatárolni a hegedű történetét Stradivariig.

Az első hegedűkészítő a bresciai Gasparo da Salo a XVI. században. Pár évtizeddel utána, ugyanezen az úton járt Paolo Maggini, aki már szépített a formán. Kisebbre vette a hegedűk alakját és ezért gyorsan népszerűsége tett szert, Amati, akinek egyszerűbbé világhírűek lettek hangszerei. Antonio Stradivari már nemcsak a külső formán módosított, hanem megújított, különös hangot, lelket lehelt a hegedűkbe. Rájött, hogy a külső forma harmónikus összefügg a belső kidolgozással. A tető és a hát plasztikája, minden tekintetben befolyásolja a hangot. A hát kemény jávorfából, míg a tető puha lúccenyőből készült. Egy időben szárnyra kapott az a hír, hogy az olasz mesterek Stradivari példáján, a tengerentúltra is elmentek, hogy olyan fát találjanak, amelyben kirajzolódik az S betű. Ez a monda azonban teljesen hihetetlennek tűnik fel az előtt, aki ismeri a XVII. századbeli viszonyokat, az akkori utazás körülményeit és nehézségeit.

Stradivari még életében megszerezte magának a hírnevet, míg Giuseppe Guarneri del Gesu csak halála után kapta meg a babért, amit tulajdonképpen felfedezője Paganini nyújtott feléje. Guarneri-hegedűt őrzik a genovai Paganini-szobában is. A köztudatban annyira elterjedt Stradivari „titka” nem egyéb, mint százados üzleti nyereségvágy. Először Tarizio nevű olasz ácsmester agyában született meg, hogy a régi hegedűk árát emelje. A hang nem lehet csak a fa, a forma, a lakk függvénye. Legjobban bizonyítja, hogy Stradivari fiai: Omobono és Francesco, messze elmaradtak ugyancsak ott dolgozó Bergonzi, Montagnana és Guadagnini mellett. Pedig Stradivari inkább fiainak, mint tőle távol álló segédeknek árulta volna el a titkot.

Stradivari alakja kétszáz év homályában is felragyog. De ahogyan életét hamisítják a mondák, úgy művét is megszámlálhatatlan mennyiségben hamisították. A cremonai múzeumban egész kis gyűjteményt találunk hamis stradivariusból.

Antoniót a mondák mintegy ötven évvel fiatalítják, és hogy a történet érdekesebb színezetű legyen, úgy állítják be, mintha talált gyerek lett volna. Majd apokrif levelekkel bizonyítják, hogy uralkodókkal, pápákkal levelezett és szinte, szoros baráti viszonyban állott velük. Ismerik egy levelét 1693 július 20-i kelettel, mely XIII. Benedekhez szól, viszont XIII. Benedek csak harminc évvel később lett pápa. Ugyanígy II. Jakab angol király is csak 1691-ben lépett trónra, viszont Stradivari három évvel előbbi levele már királynak címezi.

Életrajzírói, egy-két kivétellel, úgy tüntetik fel a csodás hegedűk készítőjét, mintha babonás, méregkeverő, ördögös ember lett volna. Teljesen romantikus beállításban örülnek bélyegzik. Művészetének magasságát titokzatos, ördögi esszenciának tulajdonítják. Még ma is vannak apokrif receptek, sőt üvegekben elkészítve ezek a csodálatos kenőcsök. Tudományosan azonban kimutatták, hogy az a lakk, amit Stradivari használt, nem más, mint a mai bútorfényesítő anyagok keveréke.

Némelyek külön családot is költenek számára. Fenn maradt állítólag egy adás-vételi szerződés, melyben Antonio, mint Alessandro fia, szerepel. 1929-ben azonban Bonetti, Stradivari hiteles életrajzának írója, hosszas kutatás után kiderítette, hogy Alessandro 1630 szeptember 5-én a dúló pestis egyik áldozata lett, viszont Antonio 1644–1650 között született.

Abban az irat- és adatgyűjteményben, melyet a nagy mester, Paolo fia, Cozio di Salabne grófnak adott el, majd Camelli gyűjtése folytán a cremonai múzeum tulajdonába került, találtak egy foszlott, gyűrött kis papírszeletet, melyben Antonio Nikil neve szerepel.

Megszületett az új legenda.

A Nikil nevet a latin nihil szóval azonosították. Stradivari mérhetetlen vallásosságában az Isten lebegett a szeme előtt és mind magát, mind művét csak semminek tartotta. Eldobta magától a Stradivari nevet, mert ő nem más, mint Semmi Antonio. A meghatottság könnyeit azonban csakhamar letörölte egy kutató, aki kimutatta, hogy Cremonában gyakori ez a név és igen kiterjedt a Nikil-család. Így sokkal valószínűbb, hogy ezek közül valaki munkára jelentkezett Stradivarinál és feljegyeztette nevét.

Hiteles életrajzi adatokból tudjuk, hogy 90 évig élt. Első felesége meghalt, 50 éves korában újra nősült. Két házasságából összesen tizenegy gyermeke született. Ezek közül legtöbb pap és pék lett. Kétten követték atyjuk mesterségét, Omobono és Francesco, de hírnevüket csak örökölték.

Antonio Stradivari korának igen gazdag embere volt, de végletekig fukar. Mikor első felesége meghalt, a Villani-családtól vette meg a kriptát. De a márvány lapot sem cseréltette ki, hanem a régi nevet levésztette és a sajátját íratta fel. Azonban a Villani név betűi keresztül ütnek.

Mikor 1869-ben a cremonai San Domenico-templomot lebontották, sem hívei, sem ellenségei nem törődtek Stradivari sírjával. Minden ott talált csontot, egy halomba szórtak és az orvosnövendékeknek adták. Egyik medikus csak a koponyákat kérte. Meg is kapta. Volt egy egész tarisznyára való. Mikor hazafelé ment, meggondolta magát. Éppen a temető mellett vitt el az útja. Az egész tarisznya koponyát átdobta a kerítésen a temető árkába. Így még ma sem tudják, hogy hol és hányfelé porladnak Stradivari csontjai.

Arcmás sem maradt róla az utókorra. Anelli Lavoro zongorakészítő tulajdonában volt Stradivari-portré is valószínűleg nem hiteles.

1937-ben a Duce elnökletével tartandó ünnepség igazságot fog szolgáltatni művészi és erkölcsi tekintetben is Stradivari hatalmas egyéniségének és szellemének. Az igazság reflektorfényébe állítja az embert és a művét. Olyan Antonio Stradivari ad, aki igazabb és egyezőbb, mint a legendák hőse, éppen ezért nagyobb is.

Sziklay Györgyi.

Az ausztráliai Antarktis angol birtok lett

Hősies kutatóinak köszönheti Anglia a nyolcmillió négyzetkilométernyi területet Angol „alattvalók” lesznek a pingvinek, a fókák, a rozmarok és a ceihalak

London, december hó.

A brit birodalom hatalmas területtel fog gyarapodni, amely a 60. szélességi foktól a déli sarkig terül el, keleten a Ross-tenger, nyugaton Enderbyland határolja.

A nagyarányú annéxiót úgy hajtják végre, hogy Ausztrália ezt az egész terület-komplexumot proklamációval birtokába fogja venni. A Daily Mail értesítése szerint az annektálás ellen egyetlen hatalom sem fog kifogást emelni. Az ausztráliai arktikus terület azonban, mely a jövőben angol fennhatóság alatt fog állni, a térképen mégis más színt is fog mutatni, amennyiben a hatalmas, csaknem teljes egészében felkutatlan jégsivatagon egy francia börtököt képező sáv is van.

Angliát elsősorban természetesen gazdasági megfontolások készítették a sarki terület békés tulajdonbavételére. A pingvinek, a rozmarok, a fókák, a ceihalak tehát elsősorban ennek köszönhetik, hogy a jövőben angol „alattvalók” lesznek. A legrövidebb idő alatt fényképező expedíciót küldenek az ausztráliai sarkvidékre, hogy a területet átkutassák.

Ugyanis azt vélik, hogy egy körülbelül 1500 kilométer hosszúságú szénréteg húzódik ebben a zónában. Azonkívül számitanak egyéb értékes ásványokra is.

Mawson Douglas, aki e terület kutatásában nagy érdemeket szerzett, szörme-farmok telepítésére és hatalmas energiájú elektromos művek felállítására gondol.

Az életfeltételek ebben a mérhetetlen jégsivatagban, melyekről ma sem tudják, hogy szárazföldről van-e szó, vagy pedig a tengeren úszó óriási jégmezőkről, rendkívül nehezek. Borzasztó hóviharak, 150 kilométer óránkénti sebességet is elérő jeges szelek minden embert a földhöz váganak. A tengerészek a Ross-tengerben gyakori örvényektől félnek. Másfelől ismeretes, hogy a déli sark közvetlen közelében a naptól való fájdalmas leégésben és hűgútában való meghalás veszedelme fenyegeti a kutatókat.

Anglia a hősies kutatók egész sorának köszönheti — Franklin, Scott, Shackleton, Mawson —, hogy teljes joggal teheti kezét a nyolcmillió négyzetkilométernyi területre.

VILAGSIKER!

Karácsonyi ujdonság!

L. BURGER:

**BÖLCSŐRE HULLÓ
FÉNYEK ÉS ÁRNYAK**

EGY BABAASSZONY NAPLOJA

Háromnyomatu művészi ledőlap. 340 oldal. Ár 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hattól tíg: Egész évre 800, fél évre 400
 negyedévre 210, egy hónapra 70 lek.
 Magyarországon: Egész évre 50 P., fél évre 25 P., negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: PERÉDI GYÖRGY
Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyok István
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a választásbélyeges megárvételekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Keleti, délkeleti égáramlás. Keleten hó és köd várható, délnyugaton eső, havasos.

MEXIKÓ ELSŐ ÁLLANDÓ KÖVETE ATADTA KÁROLY KIRÁLYNAK MEGBIZÓ LEVELET. *Bucuresti.* Saját tud. Gonzales mexikói követe, aki tegnap mutatta be a királynak megbízólevelét, az első állandó diplomáciai képviselője Mexikónak Romániában. Romániának is van Mexikóban reprezentánsa, *Draghicescu* személyében. Az új követ nyilatkozott a sajtónak Romániához való személyes kapcsolatairól és hazájának jelenlegi politikai helyzetéről.

VASÁR- ÉS ÜNNEPNAPOK DÉLELŐTTJÉN MINDEN LÁTVÁNYOSSÁG RENDEZÉSE TILOS A belügyminisztérium rendelete alapján az oradeai rendőrség a közönség tudomására hozza, hogy vasárnapokon és a törvényes ünnepnapok délelőttjén, minden látványosság rendezése tilos, kivéve az olyan mozielőadásokat, melyek művelődési és nevelési szempontból fontosak. **Popoviciu V. rendőrkésztes.**

EGYHÁZI KITÜNTETÉSEK. *Oradea.* Saját tud. *Fiedler* István megyéspüspök a satumarei egyházmegye két érdemes papját, dr. *Balkay* Kálmán plébánost és dr. *Bárány* József teológiai tanárt szentszéki tanácsosokká nevezte ki.

Négy tízüléses amerikai repülőgépet rendeltek a Prága-Cluj-Moszkva légivonal részére. *Bucuresti.* Saját tud. A légügyi és tengerészeti minisztérium Amerikában négy Sockheed-típusú utasszállító repülőgépet rendelt. A gépek két motorosak, tíz ülőhely van bennük és óránkénti 350 km-es sebességgel haladnak. A négy repülőgépet tavaszig le kell szállítani. A gépeket a Prága-Cluj-Iasi-Moszkva légivonalon fogják használni. Ezt a vonalat most hetenként kétszer az oroszok és csehszlovákok látják el, de Romániának légügyi egyezménye értelmében joga van heti két járatot beállítani erre a vonalra. Ugyanezeket a gépeket fogják használni a Varsó-Bucuresti vonal ellátására is.

Halálozás. *Sanislauról* jelentik: Dr. Láng György orvos f. hó 7-én, életének 81-ik évében elhalálozott. Ma temették el a község és a vidék örülési részvétele mellett. A község szülőtte, 53 évig orvosa és jótévedője volt. Ritka embernek jut ki az a megbecsülés, amelyben része volt. De Kovessen is dícserekedhetnek el annyi eredményes járadózással, mint amennyivel dr. Láng György minden nemes ügyet elősegített. Felesége Csernecky Irén és gyermekei, köztük dr. Láng Zoltán cseri orvos gyógyulják.

Timisoarán negyvenöt éve korábban meghalt Pálffy Ferenc clopodiai kántor, Timisoarán temették, a gyászszertartást a községi József jamul-marei plébános vezette, papi segédlettel. Clopodiaról sokan vettek részt a temetésen.

Nagy kereslet csiszolatlan gyémánt után. Londonból jelentik: A gyémánt-világpiac újabb feltűnő fellendülés képét mutatja. A délafrikai gyémántvállalat (Diamond Corporation), amely a világot csiszolatlan gyémántokkal látja el, 1931-ben csak kétféle millió font értékű gyémántot adott el. 1934-ben 6,200.000 fontra emelkedtek és az idén meg fogják haladni a nyolcmillió fontot. A gyémánt átlagára az elmúlt öt évben hatvan százalékkal emelkedett. A fellendülést főként az ipari termelés elsősorban a hadiipar fokozott szűkegletének tulajdonítják, amelynek rengeteg csiszolatlan gyémánt van szüksége a gyártási gépekhez, Anglia legnagyobb ipari gyémántkereskedő cége az elmúlt évben több mint hárommillió darab csiszolatlan gyémántot adott el a kereslet oly élénk, hogy csiszolatlan gyémántok híján az iparvállalatok ékszerbrilliansokat is hajlandók venni. Az Atwerpenben december 19-én megnyitandó gyémántkiállítás hárommillió font értékű gyémántot fognak bemutatni.

HARRAR LAKOSSÁGA LETETTE A FEGYVERT AZ OLASZ HADSEREG ELŐTT. Addisz-Abebaból jelentik: Harrar egész vidékét átszeltek az olasz csapatok. Az összes törzsfőnökök behódoltak. Harrar lakossága letette a fegyvert. A vidék békeje ezzel helyreállt. Az olasz csapatok 26.000 puskát, 26 nehéz és 86 könnyű gépfegyvert zsákmányoltak.

Nyelchónapos közszolgálatra hívnak be minden orvost, állatorvost és gyógyszerészt. *Bucuresti*ből jelentik: A kamara tegnapi ülésén Costinescu egészségügyi miniszter ismertette új javaslatát, amely az orvosok katonai szolgálatára vonatkozik. A javaslat értelmében az orvosok, állatorvosok és gyógyszerészek a kéthónapos kötelező katonai kiképzés után, nyelchónapi közszolgálatra lennének beosztva. Ezt az időt falvakban töltene el, ahol a szociális betegségek elleni küzdelmet segítene elő. Erre az időre minden orvos és gyógyszerész azt a fizetést kapná, amelyet a sergent instruktor altisztek kapnak. A nyelchónap letelte után minden orvos, ezrednél kötelessé jelentkeznit, ahol be kell bizonyítani, hogy a nyelchónapot valamelyik faluban töltötte el és csak ezután szerelhetnek le Costinescu miniszter kiegészítő javaslata alapján kért. hogy a szociális betegségek elleni küzdelem céljaira egy nagyobb összegű alapot szavazzanak meg.

Vakmerő rablótámadás Sighet kellős közepén. Saját tud. A Maramuresi Takarékpénztár székháza alatt az egyik pinchehelyiségben borelárúsító üzlet van, ahol Toman Constantin 14 éves fiú szolgálta ki a vevőket. Tegnap a délutáni órákban két falusi ember nyitott a fiura, aki megkérdezte a jövevényeket, hogy mit parancsolnak. A két ismeretlen bort és poharat kért. Amíg a fiú a bort mérte, megkérdezték, nincs-e eladó spárgája. Toman Constantin egy kis mellékeresetre gondolva — ezt is kerített. Amikor a spárgát előhozta, az ismeretlenek a fiut a földre teperték, kezét-lábát az előhozott zsinanggal összekötötték, a száját a zsebkendőjével betömtek, hogy ne kiabálhasson. Ezután magukhoz vették a pénztár tartalmát és mint aki dolgát jól végezte, eltávolították. Mivel ebben az időben győnge a forgalom, a fiú jó ideig fektett a hordók tövében. Végül egy Hajdu György nevű borbély szabadította ki kellemetlen helyzetéből. A vakmerő rablók után erőlyes nyomozás indult.

Figyelem!

Legolósabb perza szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen. Mindenféle gyapjú fonalak és felváltó anyagok, mintázott és festett szőkezőnyezek nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapjú fonalak minden színben csak a „**FORTUNA**” szővedében szerezhetők be. **Oradea, Strada Vlăhuja 4. szám, az udvarban.**

LEZUHANT EGY ANGOL UTASSZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉP — TIZENHÉT HALOTT. Londonból jelentik: Angliában tegnap borzalmas repülőszerecséltenség történt: *Purleynd* lezuhant egy utasszállító repülőgép, amely *Amszterdamba* indult. A zuhanás pillanatában a gép három házat érintett, amelyek kigyulladtak. A széjjeltemlő benzín lángjai miatt az égő házakat meg sem lehetett közelíteni s mind a három ház földig leégett. A gép 19 utasa közül ketten maradtak életben. 14 utast már a gép roncsai alól holtan szedték ki, míg három utas a kórházszállítás közben halt meg. A vizsgálat szerint a szerencsétlenséget a sűrű köd okozta. A gép vezetője a sűrű ködben eltévedt a helyes irányt s neki-vezette az utasokkal telt gépet a thürlei hegység egyik csúcsának. A szerencsétlenül járt utasok nagyrésze külföldi.

BETÖRŐSZERSZÁMOK TÁRHÁZA EGY ASZTALOS LAKÁSÁN. *Satu-Mare.* Saját tud. A városban egymás után két nagyobb betörés történt. Májor Sándor földbirtokos lakását ismeretlen tettesek feltörték és negyedmillió értékű ékszert és ruhaneműt zsákmányoltak. A rendőrség felfedése az volt, hogy a lakásban autós banditák garázdálkodtak. mivel a ház előtt tehergépkocsi nyoma maradt a sárban. A fosztogatás ügyében alig indították meg a nyomozást, amikor Schlett Géza gyógyszerész panaszolta, hogy ismeretlen tettesek fávollétét fölhasználva, álkulccsal behatoltak a lakásába, ahonnan elvitték egy Wertheim-kazettát 30 ezer lei értékű ékszerrel és tízezer lei készpénzzel. A nyomozás hosszú ideig nem vezetett eredményre, míg most a detektívek az egyik külvárosi szállodában letartóztatták Komáromi Lajos cluj-i illetőségű rovtomultu asztalos, akinek a lakásán a betörőszerszámokból valóságos tárházat találtak. Feszítővasak, furógép, álkulcsok, villanylámpa és egy forgópisztoly került a nyomozók kezére. Komáromi tagadja, hogy Satu-Mare „dolgozott” volna s azt állítja, hogy a kérdésem időben Clujon tartózkodott, ahova most erős felügyelet mellett átszállították, hogy alibijét igazolja.

VII. Gergely pápa kiadatlan levelei Budapesten

Budapestről jelentik: A Nemzeti Múzeum Széchenyi-könyvtárának középkori kézíratait vizsgálta át a Pázmány-Egyetem jubileuma után *Germain Morin*, a világhírű bencés szentatya-kutató, akit az egyetem hitudományi kara disz doktorává választott. Budapesti kutatásainak eredménye az, hogy a Széchenyi-könyvtár egyik kéziratában (Cod. Lat. med. aevi No. 5.) 10 eddig kiadatlan XI. századi pápa-levelet talált, az első II. Sándor pápa irta Rudolf toursi érsekhez, aki 1073—86. közt ült Szt. Márton püspöki székhelyén, a többi kilencet pedig a nagy reformpápa, *VII. Gergely* írta ugyancsak Rudolf érsekhez. A levelek érdekes világhírességet vetnek Rudolf érsek és a Szentsek viszonyára, értékes vonásokkal egészítik ki az egyházi reformkorszak benső küzdelmeinek rajzát. Ezen levelekből VII. Gergelynek erőlyes, de amellet megbocsátani tudó lelke sugárzik felénk, benne az a buzgóság, mely az Egyház benső megtisztulásáért és méltóságáért küzd világi hatalmasságok és egyházfejedelmek ellenében. G. Morin maga elismeri, hogy *Bartoniék Emma* dr-nak feltűnt a levelek hiánya a pápa-regisztrumok kiadásában; de mégsem mérte őket eddig kiadatlanoknak itélni. A tudós bencés a középkor kutatói közt nagy meglepetést keltő felfedezését most közölte a *Revue Bénédictine* 1936. évf. 117—128. ll.-jain. (Lettres inedités des papes Alexandre II. et Sain Grégoire VII.)

Zürichi zárlat. Párizs 20.22, London 21.41 egyneved, Newyork 435.12, Brüsszel 73.62 fél, Miláno 22.92 fél, Amszterdam 236.80, Berlin 173.90, Bécs — schilling 77.50, Prága 15.38, Varso 81.95, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Húszévi kényszermunkára ítélték egy volt városi tisztviselőt. (Timisoara.) Még januárban történt, hogy Lugojon egy Jorga Mária nevű jómódu asszonyt meggyilkolva találtak lakásán. A gyilkos bezulta az asszony fejét, majd kiforgatta a szekrényeket és feldulta az egész lakást. A gyilkosság gyanúja csakhamar egy Preda Jon nevű volt városi tisztviselőre terelődött, akit teljesen elzúllott s akit zúllott életmódja miatt már régebben el is bocsátottak hivatalából. Predát ugyanis az asszony házatáján látták olálkodni egy baltával a hóna alatt. Letartóztatták és rövid tagadás után be is vallotta a tettet. Vallo-mása szerint magához vette a baltát, hogy az erdőbe menjen fáért. Több kocsmába betért és ösz-szesen megivott egy félliter pálinkát. Részegen indult tovább, hogy végre fáért menjen, amikor — szerint — valaki megszólította és értékre adta, hogy Jorga Mária gazdag asszony, érdemes volna valami „vállalkozásra”. Preda bement a házba, a baltával leütötte az asszonyt, aztán pénzt keresett, de nem sikerült zsákmányhoz jutnia. A lugoji törvényszék a volt városi tisztviselőt tízennégyévi kényszermunkára ítélte, fellebbezés folytán azonban most a timisoarai ítélőtáblához került az ügy. A lugoji törvényszék rablás szándékkal elkövetett nemszándékos gyilkosság miatt ítélte el Predát, az ítélőtábla azonban elő-re megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosságként minősítette tettet és húszévi kényszermunkára ítélte. Preda fellebbezést jelentett be.

* Több, mint 6000 orvos igazolja a Togal kiváló fájdalomcsillapító, gyógyító hatását. csuszos, közzvényes- és idegfájdalmaknál. Hüléses betegségeknel is régóta beváltak a Togal tabletták. A hatása közvetlenül mutatkozik. A Togal teljesen ártalmatlan és nem fejt ki káros hatást sem a szívorra, sem a vesékre.

Megjeient!

A szövetkezés szervezéséről szóló törvény

Az érvényben levő teljes román szöveggel, magyar fordításával és tartalomjegyzekkel.

Kiadta és fordította:
Dr. Borbély Lajos, ügyvéd

Ara 125 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

Eladták a régi sirköveket — egyévi börtön. Timișoara. Saját tud. A városi temetkezési vállalat annakidején „nagyakaritást” végzett a temető-kertekben. Ezt azonban igen „gazdaságosan” hajtott végre. A régi sírokat egyszerűen eltüntették, sőt kriptákat és sirköveket egyszerűen el is adták. A sirkövek és sirkeresztek eladásából akkoriban nyolcvanhétezer lejt vételezett be a város. Emiatt tíz év óta folyt a büntető per Sebes Béla, a temetkezési vállalat akkori igazgatója ellen, akit egyébként azzal is vádoltak, hogy félmilliónál nagyobb összeget eltüntetett s ennek leplezésére hamis adatokat írt be az üzleti könyvekbe. Sebes Béla annakidején egy hónapot töltött vizsgálati fogságban s azóta, vagy harminc tárgyalást tartottak az ügyben. Most, tíz év után a törvényszék ítéletet hozott és Sebest egyévi börtönre s a kár megtérítésére ítélte. A város képviselője tudomásul vette az ítéletet, Sebes ellenben fellebbezett.

VIGYÁZATLANSÁG OKOZTA PLES GHEORGHE SZENÁTOR FELESÉGÉNEK HALÁLÁT. Arad. Saját tud. Végzetes szerencsétlenség érte Ples Gheorghe liberális szenátor feleségét. A szenátor felesége kedden délután Barzavan, a tulajdonát képező malomba ment, hogy ott szokásához híven a munkát ellenőrizze. Midőn kukoricát öntöttek a „garatba”, a szenátor felesége a lendítőkerék közelébe lépett s a gép szíja jobb karját elkapva, magával rántotta. Valószínűleg segítségért kiáltozott, a gépek zaja azonban elnyomta hangját, úgyhogy mire eltűnését észrevették, a lendítőkerék már halálra roncította. A szerencsétlenségről nyomban értesítették Ples Gheorghe szenátort, aki a tragédia történetkor Aradon tartózkodott. Feleségének halálhírére a mélyen sujtott férj nyomban Barzavara utazott, ahol jelen volt a szerencsétlenség színhelyén tartott nyomozásnál. A csendőri nyomozás megállapította, hogy a belesetet az áldozat vigyázatlansága okozta.

Elfogták a csikóhőrcsempészbandának a vezérét. Sighetről jelentik: Több ízben foglalkoztunk már azzal a nagyszabású csikóhőrcsempészettel, amelyet Maramuresből irányítanak és amelynek ügyében a hatóságok hetek óta a legerélyesebb nyomozást folytatják. Az egész országot behálózó csikóhőrcsempészet ügyében tegnap szenzációs fordulat állott be. Valea Visoului községben, a cseh-román határ mentén a gránicsárokknak sikerült elfogni egy csempész-szállítmányt, amely azonban csak kis hányadát teszi ki annak a többmillió lei értékű csikóhőrcnek, amit a határvidéknek ezen a pontján eddig ki-csempészték az országból. Kiderült, hogy az elfogott csempészek vezetője Meisner Miksa sighetli borkereskedő volt, aki Sigheten a Bogdan Vodanuta 50. szám alatt lakik. Meisnert azonnal letartóztatták. A hatóságoknak az a véleménye, hogy Meisner személyében sikerült elfogni az egész országot behálózó csikóhőrcsempészet egyik vezérét. Súlyos bizonyítékok vannak ellene, hogy ő irányította a csempészt és az ő kezében futottak össze a csikóhőrcsempészet minden irányban kiterjedő szájai. Meisner Lengyelországból vándorolt be és mint kiderült, nem is román állampolgár. Letartóztatása városeszerre nagy fel-tűnést keltett. Az ügyben egyébként nagy erély-lyel tovább folyik a nyomozás.

SZÁZÉVES EMBEREK FALUJA. Pekingből jelentik: Kwei-Csou kínai tartományban egy Tating nevű falut fedeztek fel, amelynek lakossága körülbelül száz családból áll és majdnem mindegyik családnak van egy száz évnél idősebb tagja. A falu legöregebb lakosa 180 éves, még ma is maga keresi kenyerét tűzifaeladással és hosszú életét annak tulajdonítja, hogy a legutóbbi 160 évben mindig naplementkor feküdt le és hajnalban kelt fel. A lakosság a Ming-dinasztia uralmának vége felé telepedett le a faluban és mint a külvilágtól teljesen elszigetelt „körtársaság” csendes megelégedett életet élt. Hosszu életüket az utazók főként a környék nyíhe és egyenletes éghajlatának tulajdonítják, amelynek hőmérséklete 5—15 Celsius fok között változik.

Egységes szerzői jog az egész világon? Mint Genfből jelentik, egységes szerzői jogot akarnak bevezetni az egész világon. A Népszövetség titkárságának most kiadott közlése szerint ilyen irányú határozatot hozott a szellemi együttműködés nemzetközi intézetének legutóbbi párizsi értekezlete. Eddig két szerzői jogrendszert ismert a világ: az egyiket az úgynevezett berni egyezmény foglalja össze, a másik a nemrég Havannában módosított panamerikai egyezmény. Évek óta iparkodtak már azon, hogy a két rendszert összeegyeztessék s a tárgyalások most kedvező eredménnyel kecsegtetnek, úgyhogy valószínűleg 1938 tavaszán Brüsszelben értekezlet tartanak, amelyen megállapodnak az egész világra érvényes szerzői jogrendszerben.

Kávészakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at,

Félelmetes új bombavető repülőgéppel kísérleteznek Amerikában. Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok légi hadereje sikeres kísérleteket végzett Seattleban a világ egyik legfélelmetesebb hadirepülőgéppel, a Boeing-féle tizenhat tonnás YB-17 jelzésű bombavetővel. Az óriási gép négyezerlőeres motorai segítségével óránként 416 kilométeres sebességgel repülhet kétezer méter magasságban, egy tonna bombarakományt vihet és 4800 kilométert tehet meg leszállás nélkül.

Nagy emberek, nagy orvosok

A természet az a könyv, melynek minden lapja súlyosan tartalmaz. (Rückert.)

Kiváló orvos véleményem szerint az, aki előrelátó. (Hippokrates.)

Nagyon sokszor a fájdalom menti meg a beteget. (Crusius D.)

A természettudományi gondolkodásnak meg vannak a maga határai és nem lehet elérni, hogy megmagyarázzuk a világegyetemet. (Virchow Rudolf.)

A megfigyelések terén a szerencse csak azokat segíti, akik előkészítették rá szellemüket. (Pasteur.)

A lélek diétikája nélkül a test sikeres diétikája nem gondolható el. (Zenker E. V.)

A természet templom? Igen, de a legtöbbször számára olyan vallásnak a temploma, melyet nem ismernek. (de Nora A.)

Friss levegő nélkül a beteg minden más kezelése fityinget sem ér. (Stromeyer.)

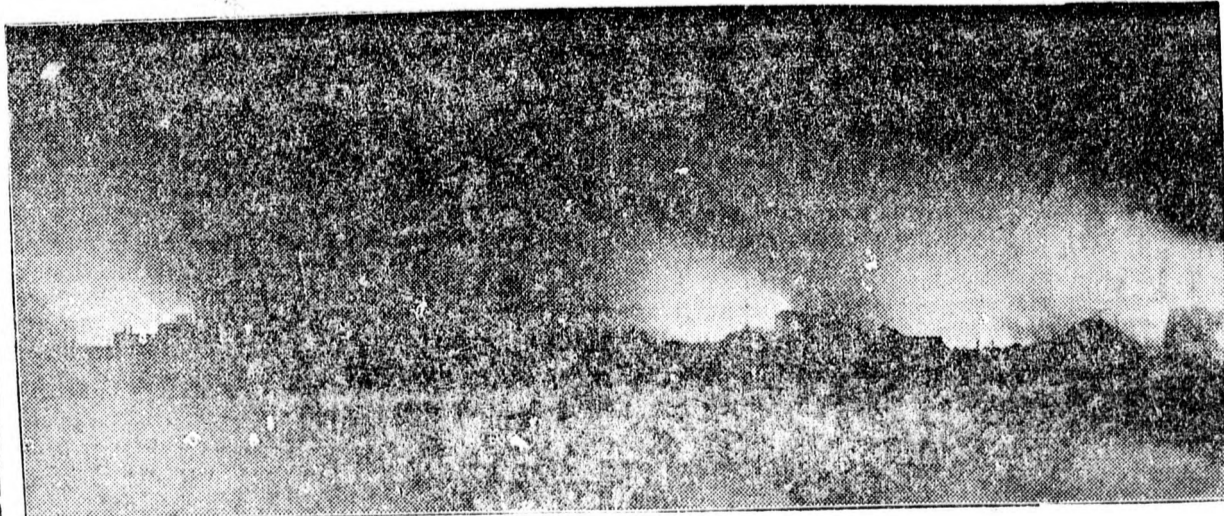
A szépség maga bizonyos értelemben csak az egészség megnyilvánulása. (Fenchtersleben.)

Jó orvos csak jó ember lehet. (Nothnagel.)

Élőlétre vonatkozóan 36 esztendőskorunkig azokhoz lehet bennünket hasonlítani, akik tőlük kamatjaiból élnek. De ettől az időponttól kezdve azokhoz hasonlítunk, akik tőlük jutnak kezdik felélni. (Schopenhauer.)

A szivtelenség a legnagyobb baj, mert romlott jellemre mutat és gyógyíthatatlan. (Lavater.)

Kocsi és motoros összeütközése. Timișoara. Saját tud. Jurca Jon Var községbeli gazdálkodó Lugo közelében, szekerével összeütközött a timișoari motorossal. A vasuti átjáróhoz érve a sorompó előtt hirtelen visszarántotta a lovakat, ezek azonban felgaskodtak, a ruddal ellöktek a sorompót s a kocsit a sinekre vonták. Az összeütközés következtében a szekér összetört, Jurca pedig halálát lelte. Felesége, aki együtt volt vele a kocsi, nagy ivben lezuhant, de egyébként nem történt komolyabb baja.

A vérző világváros.

Hosszu hetek óta folyik az öldöklő harc a spanyol főváros birtokáért és éjszakánként az ég városrészek lángjai vörösre festik az eget.

* Aki egész nap ott görnyed az irtászat mellett, igyék reggelként egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert az a belmunkódést szabályozza, a gyomormozgást előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a mutatéképességet fokozza. Az orvosok ajánlják.

SZABADFORGALOMBA KERÜL AZ OSZTRÁK SCHILLING. Bucuresti. Saját tud. A Banca Nationala elhatározta, hogy az osztrák schillinget átengedi a szabad forgalomnak, hogy a piac szükségleteinek megfelelő ár-folyamot érjen el, mert a kompenzáció által igen magas árfolyam állt elő.

NÉGY ÉS FÉLMILLIÓ FONTRA BIZTOSÍTOTTÁK A QUEEN MARY TESTVÉRHAJÓJÁT. Londonból jelentik: Nagy esemény van a londoni biztosítási piacnak. A híres „Queen Mary” épülőfélben levő testvérhajóját négy és félmillió font sterling összegre biztosították. Ebből az összegből 3 és háromnegyed milliót a Lloyds és néhány más biztosító társaság vállalt magára. Ilyen összegű biztosításra még nem volt példa a biztosítás történetében. A hajóhoz háromnegyedmillió font sterlingért a kockázatot maga az angol államkincstár vállalja, amely ezzel is támogatni kívánja a nagy hajóépítési munkálatot.

Hertz Mártont kiutasítják az országból. Bucuresti. Saját tud. A belügyminisztérium most készíti elő az alakiságokat Hertz Márton kiutasítására, akinek szabálytalanul szerzett állampolgárságát tudvalevőleg a belügyminisztérium megvonta. Az „Universul” követeli, hogy a belügyminisztérium ne álljon meg Hertz eseténél, hanem folytassa a tisztogató munkát, mert a háboru óta sok nem kívánatos jövevény van a Hertz helyzetében.

Az Utunk aszkétikus folyóirat decemberi száma igen gazdag tartalommal jelent meg. A tartalomról kiemeljük a következőket: Dr Tóth, Tihamér: Veni, veni Emmanuel! — Schmidt Béla dr: Fejfel lefelé. — Az alkotónak fája. — Müller Lajos S. J.: Immaculata. — P. Emile Villaret S. J.: Élet, édesség, reményesség! — Örök jelkép. — Pinter József: Testvér, neked mi fáj? — Dr Szivós Donát: Jászol — oltár — szószék. — Legszébb üzenet. — Dr Czapiak Gyula: Karácsonyról és három miséjéről. — G. L. S. J.: Félelem. — Reményugár. — Plus S. J.: Sugározunk ki Krisztust! — Hock Konrad: A lelki szárazság. — Endrődy S. J.: P. Lallemand Lajos S. J. lelkiélete. — Adventi koszorú. — eg.: Betlehemi-elgondolások. — Irodalom, Korla r. t. kiadása. Előfizetési díj egy évre 175 lei, félre 90 lei. Megrendelhető könyvosztályunknál.

BEKULDOTT HIREK

Szent Erzsébet-ünnepély. A sangeri (Turda megye) római katolikus elemi iskola folyó hó 6-án délután Szent Erzsébet tiszteletére erkölcsileg jól sikerült ünnepélyt rendezett a következő műsorral: Ünnepi beszédet mondott Mészáros József plébános. Nyitány. Előadta Venczel F. Erzsébet. Váradi A.: Anyám háza c. költeményét szavalta Venczel M. Erzsébet. Mária-énekeket énekelt az iskolai leánykar. Vargha A.: Magyarországi Szent Erzsébet c. költeményét szavalta Lukács Anna. Mindszenty G.: Mária méhét c. versét szavalta Fábian Mária. Népdalt énekelt Venczel F. Erzsébet. „A kereszt” c. költeményt Varga Sári és a Szegények anyja c. prólogust Varga Sári és a Szegények anyja c. prólogust előadta Kalik Mária. „Kéknefeletts” népdalt énekelt az iskolai leánykar. Szavaltak még: Venczel Albert, Ősz János és Venczel G. János. Ezen ünnepély keretében tartotta beszámolóját a helybeli Nőegylet multhónapi eredményes működéséről Toarniczky Antalné.

Legszebb karácsonyi ajándék a jó könyv!

Karácsonyi ajándékok:

Bangha: <i>Magyar jezsuiták Pom-bal története</i>	ára	50 Lei.
P. Pál: <i>Az elveszett gyűrű</i> (Korda kiadás)	"	25 "
P. Pál: <i>A szeretet művésze</i> (Korda kiadás)	"	25 "
Csávossy: <i>Egy élet Jézusért</i> (Korda kiadás)	"	30 "
Müller: <i>Legyetek tökéletesek</i> (Korda kiadás)	"	35 "
Beaudenon—Gergely: <i>Elmélkedések</i> (Korda kiadás) II.	"	200 "
Csávossy: <i>Kereszt és feltámadás</i> (Korda kiadás)	"	235 "
Csávossy: <i>Védőszentek</i> (Korda kiadás)	"	165 "
Endrődy: <i>Jézus nyomában</i> (Korda kiadás)	"	115 "
Krane: <i>Véres csillag</i> (Korda kiadás)	"	110 "
Markó: <i>Szibérián át a kolostorig</i> (Korda kiadás)	"	60 "
Szívós: <i>A ma diákja</i> (Szt. István társ. kiadás)	"	120 "
Megyesi: <i>Az isteni kegyelem anyja</i> (Szent István társ. kiadás)	"	90 "
Rudolf: <i>Rövid dogmatika</i> (Szent István társulat kiadás)	"	100 "

Regények és útleírások:

Rendl: <i>A messi út</i> (Szent István kiadás)	ára	35 Lei.
Nagy Méda: <i>Hét ősz, egy tavasz</i> (Szent István kiadás)	"	35 "
Krane: <i>A jó Isten hegedőse</i> (Szent István kiadás)	"	158 "
Pericard: <i>Egy apa regénye</i> (Szt. István kiadás)	"	158 "
Bordeaux: <i>Veszedelemes játék</i>	"	158 "
Crawford: <i>Küzdelmes szerelem</i>	"	158 "
Sienkiewicz: <i>Tűzzel-vassal</i>	"	158 "
Keller: <i>Titokzatos sziget</i>	"	158 "
Tarczai: <i>A budai gyár</i>	"	140 "
Crawford: <i>Corleone</i>	"	140 "
Sienkiewicz: <i>Volodijovszky úr</i>	"	110 "
Tarczai: <i>Masolino</i>	"	105 "
Bourcet: <i>Megtört pecsét</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	95 "
Lermite: <i>A vén leány</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	110 "

Claudel: <i>Selyemcipő</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	110 "
Szerafini: <i>Lola naplója</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	40 "
Szerafini: <i>A másik</i> (Mária kongregáció kiadás)	"	60 "
Le Fort: <i>A glettől jött pápa</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	100 "
Krane: <i>A Názareti</i> (Korda kiadás)	"	85 "
Krane: <i>Magna Peccatrix</i> (Korda kiadás)	"	110 "
Gáspár: <i>A világ orvosa</i> (Szent István Társulat kiadás)	"	180 "
Rachmanova: <i>Szerelem, cseka, halál</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Rachmanova: <i>Házasság a vörös viharban</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Rachmanova: <i>A bécsi tejasszony</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Rachmanova: <i>Gyermekkorom</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Rachmanova: <i>Irgalom</i> (Dante kiadás)	"	100 "
Szikra: <i>Márta, aki Mária-nak született</i>	"	145 "
Apponyi: <i>Élmények és emlékek</i>	"	235 "
Allan: <i>Anthony Adverse</i> (Singer és Wolfner kiadás)	"	432 "
Mauriac: <i>Frontenac misztérium</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	75 "
Pakocs: <i>Édua dőzozata</i> (Korda kiadás)	"	130 "
Erdősi: <i>Napsütéses Indiában</i> (Szent István kiadás)	"	215 "
Sebők: <i>Öt világrészen keresztül</i> (Szt. István társulat kiadás)	"	150 "
Bangha: <i>Róma lelke</i> (Korda kiadás)	"	110 "
Bangha: <i>Amerikai missziós körutam</i> (Mária Kongregáció kiadás)	"	40 "
Bangha: <i>Dél keresztje alatt</i> (Korda kiadás)	"	125 "
Böle: <i>Spanyol földön</i>	"	285 "
Nyisztor: <i>Felhőkarcoló, házatlanok</i>	"	95 "
Kühár: <i>Barlangok, sírok, kupolák</i>	"	40 "
Kalmár: <i>Ismeretlen népek</i>	"	227 "
Lischerong: <i>Magyar jezsuiták Kínában</i>	"	160 "

Lelki élet könyvei:

Brentano: <i>A mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése</i>	ára	120 Lei.
Horváth: <i>Eletéptés</i>	"	65 "
Tanquerei: <i>Aszkétika és misztika</i>	"	350 "
Lemoyne: <i>Don Bosco János élete, I., II.</i>	"	470 "
Csávossy: <i>Együtt a Mesterrel</i>	"	110 "
Bíró: <i>E jelben győzni fogsz</i>	"	20 "
Beaudemena: <i>Elmélkedések az evangéliumról, I.</i>	"	200 "
Müller: <i>Ferrero M. Benigna Consolata élete</i>	"	95 "
Müller: <i>Farkasok között</i>	"	55 "
Tomka: <i>Három nap a Mamrézban</i>	"	130 "
Plus: <i>Hogyan imádkozunk?</i>	"	45 "
Tissot: <i>Hibáink jórafordításának művészete</i>	"	80 "
Lehodey: <i>Isten kezében</i>	"	120 "
Willam: <i>Jézus élete</i>	"	235 "
Müller: <i>A jó Isten</i>	"	75 "
Plus: <i>A kereszt királyi útja</i>	"	90 "
Kemenes: <i>Királyi papság</i>	"	145 "
Elekes: <i>Krisztust, kenyeret</i>	"	165 "
Schmiedt: <i>Lelket az életbe</i>	"	110 "
Blázovich: <i>A legfájdóbb válság</i>	"	60 "
Blázovich: <i>A csend mélységei</i>	"	105 "
Kühár: <i>Liturgikus Lexikon</i>	"	215 "
Boue: <i>Mit rejt a jövő?</i>	"	35 "
Müller: <i>A nagy szentség szolgálatában</i>	"	90 "
Csávossy: <i>Nagy király nyomdokain</i>	"	235 "
Csávossy: <i>Örök igazságok</i>	"	235 "
Esser: <i>Negyedóra a szószéken, I., II., III.</i>	"	255 "
Kühár: <i>Örök élet forrása</i>	"	130 "
Eymard: <i>Szentáldozás életforrás</i>	"	80 "
Eymard: <i>Isteni nagy szentség</i>	"	80 "
Walter: <i>Üdvözlégy Mária</i>	"	110 "
Oslay: <i>Szabin testvér</i>	"	120 "
Krane: <i>Szennai legenda</i>	"	105 "
Müller: <i>Szent bilincsek</i>	"	55 "
Kárpáti: <i>A szeretet apostola</i>	"	70 "
Müller: <i>Szeressétek egymást</i>	"	35 "
Gegeza: <i>A világmiszió hősei</i>	"	60 "

Legalább 500 lel értékű rendelés esetén 5%, legalább 1000 lel értékű rendelés esetén 10% kedvezmény december 12—január 15-ig.

Világhírű zeneszerző lett a pincérből, aki „zenében” adta tovább az ételrendeléseket a konyhafőnököknek

Félmillió dollár évi jövedelme van Irving Berlinnek, a legdivatosabb zeneszerzőnek, aki úgy kezdte a zeneszerzést, hogy nem ismerte a hangjegyeket és sejtelve sem volt a zeneelméletéről

Nem lehet más szóval jellemezni Irving Berlin világhíres dalszerző karrierjét, mint ezzel a kettővel: különös is, de amerikai is — teljességgel. Irving Berlin most Londonban járt. az angol főváros nagy szlárlként ünnepelte és ő az újságíróknak maga mesélte el, hogy... négyéves volt, amikor nyomorúságukban kivándorló szüleivel Amerikába jutott. Tízennégyéves korában beállt Newyork kínai negyedében „singing-waiter”-nek. Ez azt jelentti, hogy vannak ott olyan alvilági lokálok, vagy lebuajok, ahol a pincér felszolgálat köz-

ben énekelt. Rendkészerint az ismert slágereket szokta ilyen helyen a pincér énekelni és Berlin is így énekelt. Csunya fiu volt, a hangja sem volt szép, ellenben oly muzikális, mint a négerek — és maga sem tudta soha: mások slágereit énekl-e, vagy a saját zenei ötleteit. Egy kifünő zongorista járt a lokáljába, az hamar felfedezte, hogy a vackorképi, vékonydangájú pincér csak úgy ontja magából az új melódiákat — és ő, a zongorista, leköttázta. Mert Irving Berlinnek nemesak hogy sejtelve sem volt a zeneelméletéről, de a hangjegyeket

sem ismerte — és nem ismeri ma sem. Ellenben mindent a világon zenében mondott el: a vendég kávé, teát, whiskyt, vagy sonkát tojással rendelt, azt a furca pincér más és más motívummal tudatta a konyhafőnökkel... Ez a melódia: vermet volt, az a kis recitív: konyak. — Huszonhétéves volt, amikor egy kabaré szerződtette programszámának. — *Mondd meg zenével!* — ez volt a programszám címe és Berlin mindent rögtönzött zenével dalolt el, amit a közönség mint témát, egyszerűen szóval vetett fel. Ilyen alkalommal egészen új táncütemet talált fel, a „ragtime”-ot, amelynek kidolgozásához három perc kellett és amely meghozta neki a világhírt. Ez az első ragtime olyan sláger lett, hogy ezentul egyszerűen sztárhonoráriumokat fizettek minden egyes daláért. *Ma félmillió dollár átlagos évi jövedelme van* és huszonöt év alatt mintegy száz híres dalt szerzett. Legutóbbi nagy sikerei egyike a „Top Hat” című Fred Astaire-film című dala. Ez Berlinnek a borbélynál jutott eszébe, amikor hajvágás közben férfi-divatlapot nézett s ott frakkos-klakkos figurákat látott. A „Top Hat” ezért a nagy ének- és táncszámért félmillió dollárt kapott egymagában... Így is lehet zenét szerezni — Amerikában!

KÖZGAZDASÁG

Nem változik meg a külkereskedelmi forgalom rendje

A kormány gazdasági bizottságának ülése. — Ausztriával megszakadtak a kereskedelmi tárgyalások. — A Németországból importálható áruk kontingensét 350 millióra emelték

Bucurestiből jelentik: Az elmúlt napok alatt kereskedelmi körökben és sajtóban sok szó esett arról, hogy a kormány módosítani akarja a külkereskedelmi forgalom mai feltételeit. A hírt a kormány egy közleménye cáfolta, kereskedelmi körökben azonban változatlan erővel tartotta magát az értesülés, míg aztán tegnap a legilletékesebb szerv: a kormány gazdasági bizottsága jelentette ki, hogy *szó sincs a mai külkereskedelmi rendszer módosításáról.* A külföldi áruforgalom mai rendszere kifogástalanul működik, ennek bizonyítéka az is, hogy ez év novemberében rekordszámot mutat fel kivitelünk: *egy hónap alatt 2 milliárd 289 millió leit.*

Megállapította a kormány gazdasági bizottsága, hogy ilyen körülmények között semmi szükség nincs a külforgalmi rendszer módosítására s az nem is fog változni.

A gazdasági bizottság tudomásul vette a

kereskedelmi tárgyalások megszakítását Ausztriával. Kilátás van rá, hogy az ünnepek után a tárgyalásokat újra megkezdik.

A Banca Nationala kormányzójának javaslatára a gazdasági bizottság az év utolsó negyedére 108 millióval felemelte a német áruk behozatali kontingensét. Ezt az összeget a Banca Nationala növelni fogja előlegekkel, úgyhogy az évnegyedben összesen 350 millió lei értékű német áru lesz importálható.

Kimondta a gazdasági bizottság, hogy a már kiadott kompenzációs engedélyek érvénye 1937. március 1. utáni időre nem hosszabbítható meg.

A kereskedelmi minisztérium és a Banca Nationala megbízottai Ausztrián kívül Olaszországgal és Svájcjal folytatnak tárgyalásokat új kereskedelmi szerződés kötése céljából. A svájci delegáció ezidőig Szófiában tárgyal és december 16-án érkezik Bucurestibe.

Módosítják az új váltótörvényt

A jegybank elkészítette a váltótörvényre vonatkozó módosítások tervezetét és azt a pénzügyminisztériumhoz terjesztette be. Ezek a módosítások a hitelvédelem kérdésével alakulnak összefüggésben. A módosításokat a kormány esetleg napok múlva életbe lépteti. Ugyanezzel a kérdéssel áll kapcsolatban a Bancanat által elkészített másik törvénytervezet is, amely a bélyegtörvényt módosítja.

Mikor kell az ingatlan után a nemzetvédelmi és a statisztikai illetéket fizetni?

A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, mely szerint az 1935 április 1. életbeléptetett 6—12 százalékos „nemzetvédelmi alap”-ra csak az oly házak jövedelme után kell adózni, melyek teljes adómentességet élveznek, tehát az adómentesség első 10 éves periódusában vannak. Azon házaknak jövedelmei, melyek 75 vagy 50 százalékos adómentességben részesülnek, ez év április 1-től kezdve már nem fizetik a 6—12 százalékos illetéket. Az utóbbi kategóriába tartozó házak tulajdonosai a statisztikai illetéket ez év július 1-től kezdve csak a házbérvédelemnek adó alól mentesített részei után, tehát a jövedelem 75 vagy 50 százaléka után fizetik. (Közp. Pénzügyi bizottság III. 111.147. 1936. sz.)

FELFÜGGESZTETTÉK SATU-MAREN A HATÓSÁGI ÁRSZABÁST. Satu-Marenról jelentik: Nemrégiben közöltük, hogy a belügyminisztérium utasítására a városi tanács elrendelte a legfontosabb élelmickek árának maximálását és ezek között hatóságilag állapította meg a sertéshús és a zsír árát is. Tekintettel a közeledő karácsonyi és újévi ünnepekre, a városi tanács úgy találta, hogy a sertéshús és a zsír árának hatósági megállapítása, illetve a már megszabott árak fenntartása nem kívánatos, ezért az ezekre vonatkozó ármaximálást hatályon kívül helyezte. A többi élelmickekre vonatkozó ármaximálási határozatot a városi tanács továbbra is érvényben hagyta. Itt említjük meg, hogy a helybeli pékek beadvánnyal fordultak a tanácshoz, hogy a kenyér árát felemelhessék. A tanács a pékek kívánását indokolatlannak találta és elutasította.

SPORT

Magyarország-Hollandia 1:0

Fáradtan is biztos volt a magyar csapat győzelme

Rotterdamból jelentik: Tizenöt ezer főnyi közönség előtt játszotta a magyar válogatott csapat portyájának harmadik és befejező mérkőzését Hollandia válogatottja ellen. A magyar csapat, amely lábában érezte a dublini nehéz mérkőzés fáradtságát, ha nem is könnyen, de biztosan nyerte a meccset 1:0 (1:0) arányban.

A mérkőzés hideg, ködös — anglia — időben, csuszós pályán folyt le s ez nem kedvezett a technikás magyar csapatnak. Az egyetlen gólt az első félidő 25. percében Zsengellér lőtte. A magyar csapat a következő felállásban játszott: Szabó — Polgár, Biró — Turay, Szűcs, Dudás — Sas, Vince, Zsengellér, Cseh, Titkos. (Toldi nem játszhatott, mert a Ferencváros nem engedélyezte szereplését).

FC Rapid a CFR új neve

Bucurestiből jelentik: Fővárosi lapok jelentése szerint a CFR régóta esedékes névváltoztatása megtörtént. A vasutas egyesület labdarúgó szakosztálya az FC Rapid nevet választotta s a jövőben ez alatt a név alatt folytatja tovább működését. Az FC Rapid és a CFR között természetesen minden hivatalos kapcsolat megszűnik. A CFR hivatásos játékosai kivétel nélkül az új egyesülethez szerződnek le.

Toma Aurél, a kitűnő román könnyűsúlyú hivatásos ökölvívó Európa-bajnok, január 6-án Lyonban a francia Maurice Huguenin-nel küzd meg címe megvédéséért.

KÉSZ A CSEHSZLOVÁK VÁLOGATOTT IS. Prágából jelentik: A vasárnap genovai Olaszország—Csehszlovákia Európa Kupa mérkőzésre a cseh csapatot így állították össze. Planicska — Burger, Ctyroky — Bocska, Kostyalek, Truchlar — Horak, Klotz, Melka, Nejedly, Vitlačil.

Gyorsuszásban győzött, mellen kikapott Csik, második svéd versenyén. Norköppingből jelentik: Csik svédországi versenyén a 100 m-es melluszásban 1 perc 13.1 mp-es idejével kikapott az 1 perc 12 mp-el svéd rekordot uszó Björn Borgtól, 100 m. gyorsan 58.2 mp-vel győzött, Borg itt 59.4 mp-el második.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. (Az állástkeresőknek 20 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lel.

Adás-vétel

Jóhangu
Schiedmayer pianino eladó. Németh, Făgăraș, Piața Mihai Viteazul 9. szám.

Eladó
komplett ebédlő és háló. Oradea, Strada Xenopol 15. szám.

Fényképezőgépet
veszek 6x9 cm. filmre, Juhász, Str. Simion Stefan 24. Oradea.

Különféle
jó állapotban lévő gyermekjátékok eladók — Ugyanott egy rodli és egy 10 vagy 12 éves gyermeknek való zöld szőlőtény is eladó. Oradea, Str. Regele Carol 19. szám. Chaura.

Gebrüder
Stinmgl zongora, rövid eladó. Oradea, Strada Sztaroveszky I. em. 9.

Eladó
olcsón egy polituros ág. Oradea, Strada Alexandri 32. emelet balra.

Eladó
ebédlő kredenc, asztal és egy 6 karú csillár. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Alkalmazás

Biciklizni tudó
vajkihordó és kifutó fiúk felvételnek. Klein, Oradea, Str. Avram Jancu 22. szám.

Gyermekszertő
mindenes felvétetik jó bizonyítvánnyal. Cím: Oradea, Str. Sztaroveszky 17-a.

Mindenes
házzvetőnői állást keresek plébánián magános öreg urnát, vagy házaspárnál. Cím: Str. Pietroasă No. 12. Cluj.

Lakás

Urinőnek
kiadó utcai parketta szép nagy szoba, előszobával, butor nélkül. Oradea, Str. Millerand 3. szám. I. emelet.

Világos,
utcai butorozott szoba a központban azonnalra kiadó. Oradea, Strada Duca 8. I. em.

Két utcai szoba
konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leagănuului 12. sz.

Hülönféle

Elveszett
egy 6 hónapos tigris szőrű buldogg kutya. Megtaláló jutalmat kap Oradea, Strada Dorobantilor 22. szám.

Gyomorégés,
és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epeháj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lel. Lerakat: Csanda gyógyszerár, Oradea.

Segíteni akacunk

Tudások, kiváló szakorvosok, sok évi tapasztalatait, tanácsait szeresheti meg ezen művekből

Semmelweis: Az anyákmegmentője	Lelei 65
Dr Kármán Samu: Csecsemőtáplálás és táplálkozási zavarok	" 100
Dr Müller: A meghalásos betegségek megelőzése a csecsemőkortól az agykorok	" 45
Dr Izsák: Az idült székrekedés orvoslása	" 110
Dr Földes: Mit kell tudni a méh-rákról	" 35
Dr Verebely: A rákbetegség	" 30
Bucsányi: Érelmeszesedés gyógyítása	" 55
Bucsányi: Természetes gyógymód és táplálkozás	" 145
Lukács: Hogyan éljen a vesebajos ember?	" 95
Lukács: Az elhízás és soványító gyógyeljárások	" 95
Dr Ehrenfeld: A szépitő sebészetről	" 110
Dr Nyirő: Az öngyilkos	" 100
Dr Horvay: A cukorbeteg kószja	" 95
Stekel: A fejfájás, migrén és egyéb ideges fájalmak	" 110
Dr Hézsár: Átöröklés mint vézset	" 180
Dr Engländer: Isziás és derékfájás	" 65
Dr Puder Sándor: „Állapota kielégítő”	" 65
Gergő Endre: Gyakorlati élethölcesség. Az öntudatos élet és a boldogulás útja	" 95